

Universiteit Utrecht

“A picture says more than a thousand words”

-

**Onderzoek naar de evaluatie van betrouwbaarheid van
nieuwsberichten door jongeren op het *social media*
platform Instagram.**

Emma Linda Kemperman

5753201

Taal- en Cultuurstudies

Suzanne Kleijn en Ted Sanders

Bachelor Eindwerkstuk - Conceptversie

Onderdeel van: Dynamics of Youth - Verander je perspectief!

Aantal woorden: 6987

Inhoudsopgave	p. 2
1. Samenvatting	p. 3
2. Inleiding	
○ 2.1 Aanleiding	p. 4-5
○ 2.2 Theoretisch kader	p. 5-8
○ 2.3 Vraagstelling en type onderzoek	p. 8
3. Methode	
○ 3.1 Respondenten	p. 9-10
○ 3.2 Interview en hardop-denkmethode	p. 10
○ 3.3 Materiaal	p. 10-11
○ 3.4 Pre-test	p. 11-12
○ 3.5 Procedure	p. 12-13
○ 3.6 Data-analyse	p. 13-14
4. Analyse en interpretatie	
○ 4.1 Interviews vooraf	p. 14
○ 4.2 Hardop-denkmethode	p. 14-20
○ 4.3 Interviews achteraf	p. 20-24
5. Conclusie en discussie	
○ 5.1 Conclusie	p. 25
○ 5.2 Discussie	p. 25-28
6. Literatuurlijst	p. 29-31

Bijlagen

- 1: Interviewvragen vooraf, hardop-denkmethode en interviewvragen achteraf
- 2: Selectie nieuwsberichten
- 3: MAIN-model Sundar
- 4: Tabel Metzger
- 5: Overzicht verschillende cues uit nieuwsberichten
- 6: Tabel resultaten interviews vooraf
- 7: Tabel rangschikking betrouwbaarheid
- 8: Interviews (getranscribeerd en gemarkeerd op onderwerp)

1. Samenvatting

Jongeren lezen steeds vaker nieuwsberichten via Instagram. Omdat Instagram een *social media* platform is waarop iedereen berichten kan plaatsen ligt verspreiding van nepnieuws constant op de loer. Het is daarom van belang dat er kennis is over óf en hoe jongeren de nieuwsberichten op Instagram benaderen.

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen hoe jongeren nieuwsberichten op Instagram beoordelen. Om dit te kunnen doen is er een exploratief onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek hebben de participanten door middel van de hardop-denkmethode hun denkprocessen geverbaliseerd tijdens het bekijken van nieuwsberichten op Instagram. Er kwam naar voren dat middelbare scholieren in eerste instantie niet naar betrouwbaarheid keken. Na de hardop-denkmethode moesten de participanten de nieuwsberichten categoriseren van meest naar minst betrouwbaar. Wanneer ze expliciet werden gevraagd te beoordelen op betrouwbaarheid waren beeld en bron de belangrijkste pijlers om iets te zeggen over betrouwbaarheid.

De resultaten duiden erop dat middelbare scholieren bij het bekijken van nieuwsberichten op Instagram geen kritische houding aannemen. Eventueel vervolgonderzoek zou kunnen kijken of er na een interventie wel sprake is van een spontane kritische houding en of dezelfde pijlers genoemd worden.

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

Sociale media zijn op dit moment de grootste voorzieners van nieuws op internet. Ook de populariteit van sociale media als nieuwsbron is gestegen. Jongvolwassenen (18-24 jaar) gebruiken in toenemende mate sociale mediasites om op de hoogte te blijven van wat er in de wereld speelt (Nic, Fletcher, Kalogeropoulos, Levy & Nielsen, 2018). Doordat iedereen op sociale media nieuws kan plaatsen en verspreiden is de hoeveelheid bronnen aan informatie explosief gegroeid. Er is daardoor minder controle op de juistheid en compleetheid van informatie (Flanagin & Metzger, 2000). Hierdoor krijgen lezers van nieuws op sociale media te maken met zogenaamd *fake news*. *Fake news* of nepnieuws is “nieuws dat niet op waarheid berust en vaak bewust wordt verspreid om de publieke opinie te beïnvloeden” (“Nepnieuws”, z.d.). Om de kans te beperken dat jongeren onjuiste informatie tot zich nemen is het van groot belang dat jongeren leren informatie kritisch te beoordelen (McGrew, Ortega, Breakstone & Wineburg, 2017). Uit onderzoek blijkt dat jongeren vaak niet over de vaardigheden beschikken om betrouwbare en onbetrouwbare informatie in de digitale wereld te onderscheiden – ook al zijn ze zich er wel van bewust dat niet alle informatie online betrouwbaar is (Walraven, Brand-Gruwel & Boshuizen, 2009; Hargittai, Fullerton, Menchen-Trevino & Thomas, 2010; McGrew et al., 2017).

Het *social media* platform wat door jongeren steeds vaker gebruikt wordt als nieuwssite is Instagram (Nic et al., 2018). Dit is een logisch gevolg gezien de algehele stijging van de populariteit van Instagram. Drie jaar geleden was Facebook na WhatsApp het meest gebruikte *social media* platform. Inmiddels heeft Instagram Facebook verstoten van die tweede plek. 58% van de jongeren tussen 15-19 jaar oud gebruikt Instagram dagelijks (Van der Veer, Boekee, Hoekstra & Peters, 2018). Wanneer het aantal jongeren dat Instagram gebruikt blijft groeien zal Instagram in de toekomst nog meer gebruikt gaan worden als medium voor *newsfeed*. Ook via Instagram kunnen jongeren in aanraking komen met nepnieuws. Het is daarom van belang dat er kennis is over of en hoe jongeren nieuwsberichten op Instagram op betrouwbaarheid beoordelen. Er zal daarom een kwalitatief onderzoek gedaan worden waarbij er gekeken wordt naar de beoordeling van nieuwsberichten op betrouwbaarheid, bij jongeren tussen de 15-19 jaar oud. De resultaten van dit

onderzoek kunnen handvatten geven voor het ontwerp van toekomstige onderwijslessen voor jongeren in mediawijsheid.

2.2 Theoretisch kader

Door de toegenomen hoeveelheid informatie die er elke dag online voorbij komt is het belangrijk dat jongeren een bepaalde mate van mediawijsheid ontwikkelen. Mediawijsheid is “het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld” (Raad voor Cultuur, 2005). Het niveau van mediawijsheid is bij veel jongeren nog laag. Zo evalueren ze *online content* vaak op intuïtieve basis (Walraven et al., 2009). Er zijn drie manieren die jongeren zouden kunnen toepassen om online content te evalueren: identificeren of de verspreider van de informatie betrouwbaar is, of de gepresenteerde feiten betrouwbaar zijn en of er andere bronnen zijn die de feiten ondersteunen. In de praktijk blijkt dat jongeren deze manieren niet of niet correct gebruiken (McGrew et al., 2017).

Betrouwbaarheid

Online informatie kunnen beoordelen op betrouwbaarheid is een vaardigheid die jongeren vaak lijken te missen. Om erachter te komen op welke punten online informatie op betrouwbaarheid kan worden beoordeeld, is het allereerst van belang om te weten wat betrouwbaarheid is. Eerder onderzoek laat zien dat er geen eenduidige definitie van betrouwbaarheid bestaat (Bentele & Seidenglanz, 2008; Mayer, David & Schoorman, 1995; Rousseau, Sitkin, Burt & Camerer, 1998). In deze scriptie wordt de definitie van Metzger (2007) aangehouden. Volgens Metzger (2007, p. 2078) is betrouwbaarheid geen eigenschap die de informatie of bron wel of niet heeft, maar een kenmerk dat beoordeeld wordt door de ontvanger van de informatie. Of informatie betrouwbaar is, is dus een subjectieve perceptie en kan daardoor verschillen per persoon (Freeman & Spyridakis, 2004, p. 240). In dit onderzoek wordt daarom met betrouwbaarheid de waargenomen betrouwbaarheid bedoeld.

Metzger, Flanagin, Eyal, Lemus en McCann (2003) stelden drie dimensies op waarbinnen waargenomen betrouwbaarheid beoordeeld kan worden: medium, type bericht en bron. Binnen de dimensie medium valt de waargenomen betrouwbaarheid van een medium (zoals kranten, televisiezenders, het Internet, blogs of sociale media). Binnen de dimensie type bericht valt de waargenomen betrouwbaarheid van de inhoud

en structuur van het bericht (zoals kwaliteit van informatie, accuraatheid of actualiteit). Binnen de dimensie bron valt de waargenomen betrouwbaarheid in expertise van de bron om betrouwbare informatie over te dragen. Alle punten uit deze dimensies die van invloed kunnen zijn op het beoordelen van betrouwbaarheid zijn door Metzger (2007) in een tabel gezet (te vinden in bijlage 4).

Het MAIN-model

Volgens Sundar (2008, p. 79) komt het kijken naar de dimensies medium, type bericht en bron voort uit onderzoek naar betrouwbaarheid bij traditionele media. Sundar (2008) stelt dat er bij onderzoek naar waargenomen betrouwbaarheid van online informatie ook gekeken moet worden naar de technologische mogelijkheden/*affordances* die kunnen leiden tot een betrouwbaarheidsoordeel. Eerder onderzoek laat namelijk zien dat technologische *affordances* van een medium worden meegenomen in de beoordeling van betrouwbaarheid (Sundar, 2008, p. 76). Een *affordance* is een eigenschap dat een medium bezit en wat uitnodigt tot een bepaalde actie door de gebruiker, bijvoorbeeld: de reageerbutton nodigt uit tot interactiviteit. Om inzicht te krijgen in de manier waarop ontvangers de technologische *affordances* kunnen gebruiken om de betrouwbaarheid van een bericht te beoordelen is het MAIN-model ontworpen (te vinden in bijlage 3). Het model vormt een kader dat laat zien hoe *Modality*, *Agency*, *Interactivity* en *Navigability* uiteindelijk kunnen leiden tot een betrouwbaarheidsoordeel. *Modality* beslaat de structuur van het bericht (audio, visueel, tekstueel of een combinatie) in plaats van de content. *Agency* gaat over de bron van de informatie in het bericht. *Interactivity* is de mate waarin een ontvanger van informatie ook zelf informatie kan kiezen of toevoegen en zodoende zender wordt. *Navigability* is het gemak waarmee er online transportatie wordt gesuggereerd en snel naar relevante informatie gezocht kan worden (Sundar, 2008). Elke van deze *affordances* bevat *cues*. Een *cue* is een verwijzing in de context van media die kan oproepen tot heuristische verwerking. In het voorbeeld wat eerder genoemd werd (de reageerbutton nodigt uit tot interactiviteit) is de reageerbutton de cue. Heuristische verwerking is een snelle, oppervlakkige manier van informatieverwerking die kan leiden tot een oordeel over de kwaliteit van content (Sundar, 2008, p. 79). De kwaliteit van de content kan vervolgens leiden tot een betrouwbaarheidsoordeel. Doordat er vaak een cognitieve overbelasting aan informatie is op *social media* maken jongeren veel

gebruik van *cues* om tot een betrouwbaarheidsoordeel te komen (Sundar, 2008, p. 78).

Nieuwsberichten en Instagram

De tabel van Metzger (2007) en het model Sundar (2008) geven inzicht in de punten waarop een betrouwbaarheidsoordeel van informatie op social media tot stand kan komen. Op sommige punten overlappen de tabel en het model, beide noemen bijvoorbeeld dat de bron van het bericht kan leiden tot een betrouwbaarheidsoordeel. Ze verschillen in het bespreken van de technologische *affordances* en de inhoudelijke kwaliteit van online informatie van een medium. De dimensies van Metzger et al. (2003) en de tabel van Metzger (2007) benoemen onder andere dat kwalitatieve inhoud van de afbeeldingen of tekst van invloed kan zijn op de beoordeling van betrouwbaarheid. Dit komt niet terug in het MAIN-model van Sundar. Daarentegen beschrijft Sundar (2008) uitgebreider de technologische *cues* die kunnen leiden tot een betrouwbaarheidsoordeel en verbindt daar ook heuristische aan, iets wat niet terugkomt in de literatuur van Metzger et al. (2003) en Metzger (2007). Een combinatie van de literatuur geeft daardoor meer handvatten voor onderzoek naar de verwerking van online informatie op betrouwbaarheid bij verschillende media. Het samenvoegen van deze literatuur om te kijken naar de manier(en) waarop jongeren nieuwsberichten beoordelen is niet eerder gedaan, ook al zijn er wel veel onderzoeken geweest naar het verwerken en evalueren van online informatie. Zo hebben Walraven, Brand-Gruwel en Boshuizen (2009) bekeken hoe leerlingen informatie en bronnen evalueren wanneer ze op internet naar informatie zoeken. Ook werd onderzoek gedaan naar nieuwsverwerking op de *social media* platforms Facebook en Twitter (Hermida, Fletcher, Korell & Logan, 2012). Westerman, Spence en Van der Heide (2013) deden onderzoek naar de betrouwbaarheid van *social media* als informatiebron en gebruikten hierbij Twitter als uitgangspunt.

In onderzoek naar de beoordeling van betrouwbaarheid bij nieuwsberichten is Instagram als medium niet eerder onderzocht. Instagram centraliseert zich rondom beeld. De Jong (2012) noemde in zijn oratie 'Pics or it did not happen! De dood van Osama bin Laden en de retorica van betrouwbaarheid van het nieuws' dat mensen een grote behoefte hebben aan visueel bewijs. Daarnaast hebben foto's impact op de emotie van de kijker. Ook blijven foto's beter in het geheugen hangen dan tekst, vooral wanneer de informatie niet relevant is voor de lezer (Lang, 2000). Omdat de wijze

waarop informatie op Instagram wordt aangeboden verschilt van andere digitale bronnen kan er worden voorgesteld dat de beoordeling van de berichten ook anders is. In dit onderzoek kunnen de tabel van Metzger (2007) het model van Sundar (2008) verklaren op welke wijze participanten tot een betrouwbaarheidsoordeel komen.

Naast het medium Instagram wordt de groep jongeren in de leeftijdscategorie 15-19 jaar oud tot nu toe nog weinig meegenomen in onderzoek naar evaluatie van de betrouwbaarheid van online berichten. Onderzoeken waarin wel toegespitst werd op jongere leeftijdscategorieën gingen vaak in op de beoordeling van betrouwbaarheid op websitepagina's (McGrew et al., 2017) of bronevaluatie (Stadtler, Scharrer, Macedo-Rouet, Rouet & Bromme, 2016). Daarbij was het zoeken naar informatie in deze onderzoeken bestemd voor academische doeleinden.

2.3 Vraagstelling en type onderzoek

Uit de gevonden literatuur en de wetenschappelijke leemte die hieruit ontstaat is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *'Op welke manier(en) beoordelen middelbare scholieren (15-19 jaar oud) de betrouwbaarheid van een nieuwsbericht op het social media platform Instagram?'*. Omdat er vanuit de literatuur wel ideeën zijn over mogelijke verbanden maar het nog ontbreekt aan duidelijke veronderstellingen zal er een exploratief onderzoek uitgevoerd worden. In de resultaten en interpretatie zal gezocht worden naar verbanden en hypothesen die in vervolgonderzoek getest kunnen worden.

3. Methode

Omdat er weinig tot niks bekend is over de manier waarop jongeren betrouwbaarheid op Instagram beoordelen en er ook in breder verband weinig bekend is over de manier waarop ze informatie op Instagram verwerken is er voor een methode gekozen die dit kan blootleggen. De middelbare scholieren worden geïnterviewd met behulp van de hardop-denkmethode. Ericsson en Simon (1993) beschrijven dat informatie die tot gedachten verwerkt worden bij de hardop-denkmethode direct worden geverbaliseerd. Wanneer er aangespoord wordt tot verbaliseren zal er inzicht ontstaan in de cognitieve denkprocessen. De interviewer heeft hierin een passieve rol en stimuleert alleen het hardop uitspreken van de denkprocessen. Het voordeel van deze methode is dat het denkproces niet wordt beïnvloedt. Echter, deze methode vraagt veel van de verbale capaciteiten van de participanten (Ostrom & Born, 2013). Daarnaast is het nog maar de vraag of de taakuitvoering niet wordt beperkt door het hardop denken. Wel is het zo dat als de leerlingen achteraf gevraagd zouden worden hun ideeën samen te vatten, het onthouden en verwerken van de gedachten de taakuitvoering zouden kunnen belemmeren (Simon, Vermunt & Lodewijks, 1986). Tijdens de hardop-denkmethode hoeven de leerlingen hun gedachten niet te onthouden. Hierdoor zullen de gedachten van de participanten meer ongefilterd uitgesproken worden en is deze methode geschikt om de denkprocessen bloot te leggen.

3.1 Respondenten

Er is gekozen voor een groep van 15-19 jaar oud, omdat deze groep volgens het social media onderzoek van Van der Veer, Boekee, Hoekstra en Peters (2018) het meest en dagelijks gebruikmaakt van Instagram. Omdat het onderzoek deel uitmaakt van 'Dynamics of Youth' is het een vereiste dat de jongeren nog middelbare scholieren zijn. Er zijn elf scholieren geïnterviewd waarbij de leeftijden, 15 jaar oud (twee respondenten) 16 jaar oud (twee respondenten), 17 jaar oud (drie respondenten), 18 jaar oud (drie respondenten) en 19 jaar oud (één respondent) waren. Vijf scholieren hadden HAVO-niveau en zes scholieren hadden VWO-niveau. Vier waren jongens en zeven waren meisjes. De respondenten zijn verzameld door middel van de sneeuwbal methode. Via persoonlijke contacten is gevraagd naar middelbare scholieren vanaf 15 jaar oud die Instagram gebruiken en mee zouden willen doen aan

een onderzoek. Deze vraag is vervolgens doorgestuurd naar anderen en uiteindelijk zijn er een elf scholieren verzameld die geïnteresseerd waren om mee te doen.

3.2 Interview en hardop-denkmethode

In het interview voorafgaand aan het hardop-denken gedeelte zijn de respondenten gevraagd naar hun mobiel gebruik, hun gebruik van Instagram, of ze wel eens in aanraking komen met nieuws wat via Instagram verspreid wordt en op welke andere manier(en) ze nieuws ontvangen. Door dit interview kon er een beeld gevormd worden van de manier waarop middelbare scholieren nieuwsberichten (via Instagram) binnenkrijgen. Voor de hardop-denkmethode zijn non-directieve vragen opgesteld die ondersteuning boden aan de respondenten op de momenten dat ze stil waren of weinig zeiden (te vinden in bijlage 1). De vragen zijn zo opgesteld dat ze de aandacht en gedachtegang van de respondenten blootlegden, maar ze niet stuurden in hun bewoording.

3.3 Materiaal

Voor de hardop-denken methode zijn zes nieuwsberichten geselecteerd (te vinden in bijlage 1). Alle berichten zijn op Instagram gevonden. De nieuwsberichten centreren zich rondom de aanslagen in Sri Lanka van 21 april 2019. Er is gekozen voor dit thema omdat het vrij recent gebeurd is, nog niet alles over deze aanslagen bekend is en omdat nieuws over de aanslagen door veel verschillende bronnen is gedeeld. Doordat deze berichten recentelijk geplaatst zijn kan met zekerheid gezegd worden dat de accounts de laatste versie van Instagram gebruikten. De zes berichten zijn geselecteerd op variatie in punten die volgens Metzger et al. (2003) en Sundar (2008) de betrouwbaarheid kunnen beïnvloeden (zie bijlage 5).

De berichten verschillen allereerst in *modality*. Ze hebben een andere structuur en zijn verschillend opgesteld. De vorm van het bericht kan oproepen tot aannames over betrouwbaarheid. Daarnaast verschillen de berichten ook in nieuwsbron, ofwel *agency*. De bronnen van de gekozen berichten verschillen in achtergrond, bekendheid (waaronder ook het aantal volgers valt) en land. Al deze accounts hebben een blauw vinkje, waaruit afgeleid kan worden dat er door Instagram bevestigd is dat het account de authentieke aanwezigheid voor een (in dit geval) nieuwszender is. De foto of het filmpje wat door de nieuwszender getoond wordt kan ook van een andere bron afwezig zijn. De 'originale' bron heeft dus ook een invloed op mate van betrouwbaarheid. Alle

berichten verschillen in het aantal *likes* en reacties die ze hebben gekregen, wat ook een vorm van *agency* is. Dit kan namelijk oproepen tot de *bandwagon heuristic*: 'als anderen dit een nieuwsverhaal leuk of interessant vinden, vind ik dat ook'. Er wordt dan vertrouwd op sociale expertise. Ten derde verschillen de berichten in *interactivity*. De *interactivity cues* staan niet standaard in een bericht wat via Instagram verspreid wordt. Accounts hebben bijvoorbeeld de mogelijkheid om reacties of likes van een bericht uit te zetten. Geen van de berichten die geselecteerd zijn hebben die mogelijkheden uitgezet. Echter, bij de filmpjes is er geen mogelijkheid om in één oogopslag te zien hoeveel likes er zijn gegeven. Daarvoor moet eerst op het aantal weergaven geklikt worden. Ook zijn er verschillen op het gebied van *navigability*. Zo zorgen hashtags ervoor dat er met één klik doorgezocht kan worden naar ander nieuws over hetzelfde onderwerp. Links naar externe sites kunnen aanzetten tot het verder lezen van de nieuwsberichten. Betrouwbaarheid beperkt zich niet tot de oppervlakte van het nieuwsbericht, maar heeft ook betrekking op het type bericht. Het soort informatie en op welk tijdstip dit vrijgegeven wordt kan aanzetten tot beoordeling van betrouwbaarheid.

Er is ook een mogelijkheid dat de participanten reageren op het feit dat de berichten via Instagram zijn verspreid. Het medium zelf kan dus ook een uitwerking hebben op hoe de participanten de betrouwbaarheid van de berichten beoordelen.

3.4 Pre-test

Om te kijken of er problemen ontstonden rondom de vragen van het interview en de hardop-denkmethode is er eerst een pre-test uitgevoerd bij een 19-jarige vrouwelijke tiener. Uit de pre-test bleek dat de interviewvragen en hun formuleringen duidelijk waren. Tijdens de hardop-denkmethode kwam naar voren dat de participant moeite had met uit zichzelf praten, waardoor kenbaar werd gemaakt dat er tijdens de interviews in het echte onderzoek constant gevraagd moet worden waar de scholieren naar kijken.

Daarnaast kwam er uit de pre-test naar voren dat de respondent tijdens de hardop-denkmethode op geen enkel moment begon over de betrouwbaarheid van de nieuwsberichten. Om te voorkomen dat er uiteindelijk niks over betrouwbaarheid zou worden gezegd is besloten om nog een derde onderdeel aan het onderzoek toe te voegen. De respondenten zijn na het hardop-denken gedeelte gevraagd om de nieuwsberichten naast elkaar te bekijken en de verschillen of overeenkomsten te

benoemen. Omdat de berichten onder andere verschilden in type bron zouden ze op deze manier aangezet kunnen worden om iets over de betrouwbaarheid te zeggen. Als laatst werden de respondenten gevraagd de nieuwsberichten te rangschikken van één tot zes, van meest naar minst betrouwbaar. Daarbij werden ze gevraagd ook uit te leggen waarom ze deze keuze maakten. Dit dwong hen na te denken over de punten waarop ze berichten als wel of niet betrouwbaar beoordelen. In bijlage 1 zijn de vragen te vinden die uiteindelijk zijn gebruikt voor het verzamelen van alle data.

3.5 Procedure

De respondenten zijn benaderd via WhatsApp. Indien ze interesse hadden in deelname aan het onderzoek kregen ze een mail toegestuurd waarin ze naar een geschikte tijd en locatie voor het interview werden gevraagd. Bijgevoegd ontvingen ze ook een informatiebrief met daarin een korte uitleg over het onderzoek, de eventuele consequenties, hoe de data opgeslagen zou worden en op welke momenten zij uit het onderzoek konden stappen. Ook werd de toestemmingsverklaring meegestuurd zodat ze deze alvast konden doorlezen. De informatiebrief is ook naar de ouders van de scholieren gestuurd.

Het onderzoek werd afgenomen in een rustige ruimte, meestal bij de respondenten thuis. Voorafgaand aan de interviews is de informatiebrief nogmaals met de respondenten doorgenomen, zodat er zekerheid was dat ze deze hadden gelezen. Hierna werd de toestemmingsverklaring ondertekend. Ter voorbereiding van het onderzoek werden de drie stappen doorgelopen die aan bod zouden komen. Hierin werden de respondenten verteld dat ze eerst een aantal algemene vragen zouden krijgen over hun mobiel gebruik, er vervolgens een hardop-denk gedeelte zou komen en als laatst zouden ze nog een paar verdiepende vragen krijgen. De scholieren werd verteld dat er voor dit onderzoek interesse was naar de manier waarop ze nieuwsberichten op Instagram bekijken. Om de interesse in de nieuwsberichten aan te wakkeren werden de scholieren gevraagd zich voor te stellen dat ze van plan waren om op vakantie te gaan naar Sri Lanka. De nieuwsberichten werden op een iPad aan ze gepresenteerd zodat de werking van Instagram gelijk was aan de mobiele app. Scholieren konden zelf beslissen wanneer ze welk bericht aanklikten en konden berichten ook terugkijken. Wanneer de scholieren weinig zeiden werden de non-directieve vragen ingezet om het hardop denken weer te stimuleren. Wanneer de leerlingen tijdens het gesprek vage antwoorden gaven werd hen om meer uitleg van

hun antwoord gevraagd. Elk individueel gesprek duurde tussen de 15 en 25 minuten. Na afloop ontvingen de respondenten als bedankje een chocoladereep.

3.6 Data-analyse

De gesprekken met de leerlingen zijn opgenomen en vervolgens getranscribeerd. De antwoorden uit het interview vooraf zijn in een tabel gezet zodat er overzichtelijk gemaakt kon worden hoe scholieren Instagram gebruiken (te vinden in bijlage 6). Mochten ze nooit nieuwsberichten voorbij hebben zien komen op Instagram zou dit meegenomen kunnen worden in de beperkingen van het onderzoek.

Bij de hardop-denkmethode is er eerst gekeken of de scholieren de betrouwbaarheid überhaupt beoordelen wanneer zij berichten bekijken en zo ja, op welke momenten dit gebeurt. Vervolgens is er inductief gekeken naar terugkerende punten en *cues*. Deze zijn vervolgens gekoppeld aan de heuristieken uit het MAIN-model van Sundar (2008) of aan de punten die beoordeling van betrouwbaarheid kunnen beïnvloeden van Metzger (2007) (te vinden in bijlage 3 en 4). Aan de hand van de heuristieken en punten is geïnterpreteerd hoe deze iets kunnen zeggen over de kwaliteit van een bericht, wat uitmond in een mogelijk oordeel over betrouwbaarheid.

4. Analyse en interpretatie

4.1 Interviews vooraf

De uitkomst van de interviews vooraf zijn naast elkaar gezet en vergeleken (te vinden in bijlage 5). Uit deze gesprekken kwam naar voren dat de participanten zelf aangeven dat ze veel tijd op hun mobiel zitten. Ze schatten zelf in dat dit zo'n drie a vier uur per dag is, met uitschieters naar vijf uur per dag. De apps die de participanten het meest gebruiken zijn Snapchat, WhatsApp en Instagram. Instagram wordt hierbij gebruikt om vrienden te volgen, zelf foto's te posten, door berichten heen te scrollen, op de hoogte te blijven van influencers of andere bekendheden en sportnieuws te volgen. Veel participanten volgen NOS of NOS Kort om op de hoogte te blijven van het nieuws. Andere manieren waarop ze aan nieuws komen is het acht uur journaal, de krant en nieuwsapps van de NOS of Nu.nl. De helft van de participanten zegt enkel op social media in aanraking te komen met nieuws. Participanten zijn geïnteresseerd in nieuwsberichten als deze hun interesse wekken, bijvoorbeeld als het groot en heftig nieuws is en de afbeelding hen aanspreekt. Participanten gaan ervan uit dat als er belangrijk nieuws verspreid wordt het nieuws hen op de een of andere manier toch wel zal bereiken, bijvoorbeeld doordat het dan door veel mensen gedeeld wordt.

4.2 Hardop-denkmethode

Uit de hardop-denkmethode komt naar voren dat participanten bij het bekijken van de nieuwsberichten de betrouwbaarheid niet noemen en dus ook niet beoordelen. Het lijkt er op dat de betrouwbaarheid geen belangrijke positie inneemt in het denkproces van de participanten. Wel valt het op dat er terugkerende punten genoemd worden in het denkproces van de participanten die aanzet zouden kunnen geven tot een betrouwbaarheidsoordeel.

Beeld en tekst

De resultaten uit hardop-denkmethode laten zien dat participanten voornamelijk veel kijken naar de inhoud van de berichten. Ze benoemen veel wat ze zien en wat voor een emotionele reactie ze daarbij krijgen. Negen van de elf participanten richten zich bij het bekijken van de berichten eerst op het beeld. Tekst wordt vaak als tweede genoemd of gebruikt als ze nog extra informatie nodig hebben na het bekijken van de

afbeelding. De helft van de participanten geeft aan dat wanneer ze afbeeldingen als schokkend of heftig ervaren, ze eerder naar het bericht kijken.

“Eerst naar het plaatje altijd, tekst skip ik meestal wel. Als ik er niet alle informatie uit kan halen dan lees ik de tekst.” (P7)

“Ik ga toch sneller naar de foto’s kijken dan dat ik het berichtje lees wat er onder staat” (P4)

Afbeeldingen worden waarschijnlijk makkelijker verwerkt omdat het een hogere gelijkenis heeft met de werkelijkheid dan tekst (Sundar, 2008, p. 80). Bij tekst lijkt er makkelijker en meer ruis te kunnen ontstaan. De voorkeur van de participanten van beeld boven tekst kan bij beoordeling van betrouwbaarheid leiden tot de *realism heuristic*. Hierbij wordt beeld als betrouwbaarder beoordeeld dan tekst, omdat het dichter bij de daadwerkelijke weergave van de wereld staat. Over het algemeen worden informatie met visueel bewijs betrouwbaarder geacht dan tekstueel bewijs. Aangezien Instagram altijd een (vorm van) beeld bevat kan er verwacht worden dat dit in veel gevallen als meer betrouwbaar wordt beoordeeld dan de tekst die erbij staat. Wanneer er beelden aanwezig zijn die niet duidelijk zijn of een lage kwaliteit hebben geven participanten aan dat ze hier minder snel naar kijken. De mate waarin een bericht getuigt van professionele kwaliteit zou als factor mee kunnen spelen in de waargenomen betrouwbaarheid. Berichten met hogere kwaliteit zouden betrouwbaarder gevonden kunnen worden dan berichten met lagere kwaliteit.

Bij de participanten die zeggen eerder naar de tekst te kijken dan de afbeelding geven ze aan dat ze door het lezen van de tekst beter weten waar het bericht over gaat. In dat geval wordt er snel gekeken naar de afbeelding, vervolgens wordt de de tekst gelezen en daarna wordt terug gescrold om de afbeelding nogmaals te bekijken. Op die manier begrijpen ze de afbeeldingen beter.

“Meestal zie ik eerst het eerste plaatje en ga ik daarna naar beneden om de tekst te lezen en daarna kijk ik naar de andere foto’s die erbij staan.” (P6)

De beelden lijken niet altijd genoeg informatie te bevatten om het gehele bericht te doen begrijpen. Tekst kan dus fungeren als onderdeel van de volledigheid van de

tekst. Berichten die als meer volledig worden ervaren zouden in dat geval hoger scoren bij beoordeling van betrouwbaarheid.

Wanneer een bericht uit meerdere foto's bestaat wordt dat als prettig ervaren en wekt het de aandacht op van de participanten. Meerdere participanten noemen dat ze wanneer ze de 'swipe' functie zien deze gebruiken en door de berichten navigeren. Vooral er op verschillende foto's tekst toegevoegd is, zoals bij het bericht van Nu.nl, kijken participanten graag naar de afbeeldingen.

“Dit vind ik op zich wel handig als er nieuws is op Instagram, dat je zeg maar aan de hand van de foto's door swipet en dat je er ook bij leest van de dingen die er zijn gebeurd.” (P1)

De meerdere foto's zijn *cues* van de *affordance modality*. Deze *cues* verhogen het gevoel accuraatheid en representatie van een bericht (Sundar, 2008, p. 81). De participanten kunnen door de aanwezigheid van meerdere afbeeldingen het gevoel hebben dat de digitale informatie ze meeneemt naar een virtuele representatie van de werkelijkheid, dit is de *being-there heuristic*. Deze waarheidsgetrouwe representatie van de werkelijkheid kan als meer betrouwbaar worden ervaren.

Door middel van swipen door afbeeldingen kunnen participanten snel meer informatie verkrijgen, wat aanzet kan geven tot de *choice heuristic* (Sundar, 2008, p. 86). De keuze tot meer informatie en de digitale representatie van de werkelijkheid kan de participanten het gevoel geven dat er voldoende informatie beschikbaar is, wat vervolgens zou kunnen leiden tot een hoger betrouwbaarheidsoordeel.

Een verklaring die gegeven wordt voor de voorkeur van beeld is dat Instagram meer gefocust is op beeld. Te weinig beeld of te veel tekst 'past' niet binnen het medium.

“Ik vind toch wel een beetje dat het een iets te lange tekst is voor Instagram” (P4)

“Instagram is meer voor foto's en video's” (P7)

Participanten zijn zich bewust van het medium waarop ze de nieuwsberichten lezen. Doordat ze zich bewust zijn van het medium kunnen kennis, ervaring of

(maatschappelijke) veronderstellingen van het medium meespelen in de waargenomen betrouwbaarheid van de berichten.

Video's

Bijna alle participanten bekijken de filmpjes op Instagram van begin tot eind. Omdat filmpjes in een Instagrampost maximaal 60 seconden mogen duren zijn het allemaal korte video's. Net als bij afbeeldingen trekken heftige beelden in video meer de aandacht. Video's waar het perspectief van de slachtoffers goed in beeld wordt gebracht, zoals bij het interview van de Telegraaf, krijgen meer aandacht dan ander beeldmateriaal. Er wordt bijvoorbeeld genoemd dat het filmpje van RTL Nieuws niet zo relevant is omdat er niet veel te zien is op de video. Twee participanten noemen dat bewegend beeld heftiger overkomt dan stilstaand beeld. Eén daarvan zegt dat het komt doordat video meer 'leeft':

“Dat ik dit veel heftiger vind dan een foto of een plaatje omdat ehm (.) ja het leeft veel meer en je ziet veel meer de chaos dan bij een plaatje. Er zit veel meer leven in dus daar kan je veel meer dingen bij denken en dit is niet meer dan feiten.” (P8)

Waar beeld vaak boven tekst wordt verkozen, wordt audiovisueel boven gefotografeerd beeld verkozen. Audiovisueel beeld staat dicht bij menselijke interactie. Hierdoor kan ook hier de *realism heuristic* gebruikt worden. Participant 8 benoemt dit expliciet. De video's kunnen door hun hoge realiteitsgehalte meer betrouwbaar worden gevonden dan beeld en tekst.

Daarnaast kunnen filmpjes door de aanwezigheid van realistische geluiden en menselijke karakteristieken ervoor zorgen dat participanten zich 'dichterbij' het bericht voelen. De video van VTM Nieuws bevat een stem en omgevingsgeluiden, terwijl RTL Nieuws een paar hoge artificiële tonen gebruikt op de achtergrond. Volgens de *social presence heuristic* zou de video van VTM Nieuws in dat geval als betrouwbaarder beoordeeld kunnen worden dan de video van RTL Nieuws.

Participanten benoemen dat ze een interview met een ooggetuige relevant vinden omdat ze naar eigen zeggen dan beter kunnen inschatten hoe de situatie in Sri Lanka is. Lage relevantie van een bericht kan ervoor zorgen dat de informatie verworpen wordt en hoge relevantie zorgt eerder voor aanname van het bericht

(Metzger, 2007, p. 4). Wanneer een bericht, zoals het interview, een hogere relevantie heeft kan deze als betrouwbaarder worden gezien.

Cijfers en aantallen

Wanneer de participanten de berichten bekijken noemen ze vaak expliciet de cijfers van de doden- en gewondenaantallen die in de berichten gezet zijn. Dit soort feitelijke informatie lijkt dus de aandacht op te eisen en blijft de participanten ook bij. Ook geven ze aan de hand van deze cijfers aan hoe heftig en indrukwekkend ze de nieuwsberichten vinden.

“Ik was vooral een beetje gefocust op de getallen die er stonden over hoeveel mensen er gewond en geraakt waren en op wat voor plekken het gebeurt.”

(P5)

Wetenschappelijke bevindingen en feitelijke data verhogen de waargenomen betrouwbaarheid van een bericht. De participanten zouden de doden- of gewondenaantallen kunnen gebruiken om iets te zeggen over de feitelijke van het bericht en op die manier aannames kunnen doen over de betrouwbaarheid.

Bron van het bericht

Negen van de elf participanten benoemen tijdens de hardop-denkmethode één of meerdere bronnen. Over het algemeen bekijken de participanten de berichten van bronnen die ze kennen langer dan die van de bronnen die ze niet kennen. Eén participant benoemt dit expliciet:

“Ik zelf ken VTM Nieuws eigenlijk helemaal niet dus dat is iets waar ik minder snel lang naar zou kijken, bij de NOS zou ik dan eerder zeg maar het bestuderen.” (P2)

Wanneer de participanten de bron herkennen als een officiële autoriteit zullen ze de *authority heuristic* kunnen gebruiken. Dit houdt in dat officiële autoriteiten eerder betrouwbaarheid toegeschreven krijgen dan andere bronnen. Dat betekent niet dat dit altijd gebeurt. Bepaalde denkbeelden die de participanten hebben over bronnen worden als reden gebruikt om berichten wel of niet te bekijken.

“Verder zou ik niet zo snel bij de Telegraaf kijken want het is niet echt een nieuwsbron die ik zeg maar aangenaam vind. Dat trekt meer mensen die dan zoals bij het vorige bericht oh alweer islam dat soort dingen.” (P1)

De eerdere ervaringen met de bron kunnen er ook voor zorgen dat de participanten oordelen over de inhoud van het bericht. Wanneer er negatieve ervaringen gekoppeld zijn aan de bron zullen de participanten deze als minder betrouwbaar kunnen beoordelen.

Het wordt uit de hardop-denkmethode niet duidelijk of participanten ook aandacht besteden aan de grootte (bijvoorbeeld door naar het aantal volgers te kijken) van een bron. Het wordt niet genoemd dus het lijkt niet mee te spelen. Wel valt het een participant op een voor hem/haar onbekende zender een blauw vinkje heeft. Dit geeft aan dat het blauwe vinkje participanten wel iets laat denken over de bron. De markering geeft aan dat de bron gecheckt en gekwalificeerd is door Instagram. Het blauwe vinkje op Instagram kan dus aanleiding geven tot een hogere beoordeling van betrouwbaarheid.

Comments

Zeven van de elf participanten zegt de comment-sectie nooit te lezen. De reacties van een bericht hebben voor de meeste participanten geen toegevoegde waarde. Een aantal van de participanten geeft aan dat ze de reacties niet lezen omdat deze niet objectiviteit zijn. Omdat er geen *gatekeeping* is voor de reacties en iedereen dus vrij kan reageren worden de berichten door de participanten vaak als ‘onzinnig’ bestempeld. Participanten die de reacties wél lezen benoemen dit ook.

“Ik lees ook geen reacties op berichten op Instagram want ik vind heel vaak dat mensen alleen maar onzin reageren onder foto’s. Ik vind het ook altijd wel fijn als die functie wordt uitgezet.” (P6)

“Die mensen zijn zeg maar niet echt objectief dus ja daar kijk ik eigenlijk niet zo veel naar.” (P2)

Volgens de *interaction heuristic* kan de mogelijkheid tot het creëren van meer content leiden tot een meer genuanceerd beeld van het bericht en dus tot hogere betrouwbaarheid. In het geval van Instagram lijkt het omgekeerde het geval. De inhoud reacties worden niet gewaardeerd omdat deze volgens de participanten niet objectief zijn. De subjectiviteit van de reacties zou kunnen leiden tot afbreuk aan het bericht. Er wordt aangegeven dat er bij dit soort berichtgeving behoefte is aan minder mogelijkheden tot interactie.

Hashtags

Wanneer er hashtags onder de berichten aanwezig zijn wordt hier door tien van de elf participanten geen aandacht aan besteed. Eén participant benoemt de aanwezigheid van de hashtags maar kijkt hier verder niet naar:

“Als je een nieuwsbericht maakt dan moet je het ook gewoon informatief houden en en hashtags zijn eigenlijk meer voor de views en niet de informatie vind ik.” (P7)

De enige participant die wel naar de hashtags kijkt gebruikt dit om zodoende meer berichten te vinden over hetzelfde onderwerp:

“Ik heb nu een hashtag aangeklikt, er zijn natuurlijk ook heel veel hashtags onder de berichten” (P5)

De *browsing heuristic* zou van toepassing kunnen zijn bij het bekijken van de hashtags. Deze navigeropties kunnen de participanten namelijk naar meer en alternatieve informatie sturen. Omdat hashtags ook gebruikt worden om het aantal paginabezoeken te verhogen en niet per sé worden toegevoegd om bezoekers naar alternatieve informatie te leiden zorgt ervoor dat de hashtags genegeerd worden. Hierdoor valt de *browsing heuristic* grotendeels weg.

4.3 Interviews achteraf

Verschillen die de participanten vooral opvallen hebben te maken met het format en de bronnen. Ze benoemen bijvoorbeeld dat de berichten verschillen in het soort beeldmateriaal dat wordt gebruikt, de lengte van de teksten en filmpjes en de

verschillende nieuwsbronnen die ze voorbij hebben zien komen. Verschil in datum, likes, reacties, weergaven of volgers worden bijna niet genoemd. Eén participant noemt dat sommige berichten meer lijken op ‘echte’ nieuwsberichten:

“Ehm ja dat vind ik er ook wat meer uitzien als echt zo’n nieuwsbericht dat vind ik ook professioneler eruit zien ofzo.” (P11)

In dit voorbeeld heeft de participant het over berichten waar meerdere foto’s aanwezig zijn en er ook tekst op de afbeeldingen aanwezig is. Als berichten meer lijken op nieuwsberichten uit traditionele media kan dit oproepen tot de *old media heuristic*. Doordat nieuwsberichten in kranten lange tijd het medialandschap hebben gedomineerd worden nieuwsberichten die de opmaak van een traditioneel nieuwsbericht hebben vaker als betrouwbaar beoordeeld.

Waar de participanten bij de hardop-denkmethode geen enkele keer betrouwbaarheid noemen als deel van hun kijk- en leesproces, wordt er bij het opnoemen van de verschillen wel wat over gezegd. Dit had betrekking op de bron:

“Als ik zulke berichten tegenkom kijk ik wel naar wie het verspreid heeft om te kijken hoe betrouwbaar het is” (P6)

Ook bij het onderdeel waarbij de participanten de berichten moesten rangschikken kwam naar voren dat de bron een belangrijk onderdeel is in het beoordelen van betrouwbaarheid. Daarnaast wordt ook het type beeld die voor het berichten wordt gebruikt onderworpen aan beoordelingen van betrouwbaarheid.

Betrouwbaarheid van de bron

Bij het rangschikken van de berichten wordt het bericht van de NOS het vaakst als meest betrouwbaar neergezet (te vinden in bijlage 7). Veel participanten geven aan dat ze de NOS zelf volgen en dit hun eigen meest gebruikte nieuwsbron is. Ook zien de meeste participanten de NOS als de grootste nationale nieuwszender van Nederland en geven aan dat dit ook een reden is voor hoge betrouwbaarheid.

“Ik heb het idee dat grote Nederlandse nieuwszenders wel gewoon redelijk goed en eerlijk nieuws overbrengen” (P2)

Over het algemeen lijken grote Nederlandse nieuwszenders door de participanten als betrouwbaar beoordeeld te worden. Om deze reden worden Nu.nl en RTL Nieuws een aantal keren in de meer betrouwbare helft van de nieuwsbronnen gecategoriseerd. Ondanks dat de Telegraaf een van de grootste Nederlandse nieuwsbronnen is, is deze een aantal keren onderaan de lijst gezet. Hierbij wordt aangegeven dat de Telegraaf een bepaalde reputatie heeft die ervoor zorgt dat de participanten deze bron niet vertrouwen:

“Omdat je altijd een beetje hoort dat de Telegraaf niet helemaal kloppend nieuws heeft enzo” (P6)

“Ik zou denk ik die van de Telegraaf [als laatste] zeggen maar dat is vooral omdat ik ervaring heb dat ze vaak dingen zeggen die niet kloppen” (P9)

BuzzFeedNews en VTM Nieuws worden het vaakst als minst betrouwbaar gerangschikt. De participanten kennen deze bronnen over het algemeen niet en twijfelen daardoor aan de betrouwbaarheid van de bron. Eén participant noemt dat de naam van de bron (hier: BuzzFeedNews) uitwerking heeft op hoe serieus de bron wordt geacht. Een serieuze naam draagt dus bij aan de betrouwbaarheid van de bron. Eén participant noemt BuzzFeedNews op meest betrouwbaar. De reden hiervoor is dat er in de tekst verwezen wordt naar de bron van de foto.

Bij het beoordelen van de betrouwbaarheid van de bron is de grootste factor die meespeelt de eerdere kennis en ervaring met de bron. Wanneer de bron bekend is bij de scholieren, de bron Nederlands is en over het algemeen een goede reputatie heeft wordt deze als betrouwbaar beoordeeld. Wanneer de bron betrouwbaar wordt gevonden wordt het nieuwsbericht vaak ook automatisch aangenomen als betrouwbaar.

Betrouwbaarheid van de beelden

Naast betrouwbaarheid van de bron is de betrouwbaarheid van de beelden ook een belangrijk onderdeel van de beoordeling van de nieuwsberichten. De beelden van de NOS worden grotendeels beoordeeld als duidelijk en van hoge kwaliteit. De hoge

kwaliteit en de verschillende foto's die beschikbaar zijn bij NOS en Nu.nl roepen bij participanten op tot betrouwbaarheid:

“Die hebben sowieso wel de duidelijkste foto's en waar je het meeste mee kan ofzo” (P5)

De beelden van BuzzFeedNews zijn volgens de meeste participanten niet duidelijk of professioneel. Ook de opmaak van de afbeeldingen met de kop erboven is volgens de participanten geen lay-out van een professionele nieuwszender. Participanten noemen meerdere keren dat dit een reden voor hen is om het bericht van BuzzFeedNews te beoordelen als minst betrouwbaar. Eén participant koppelt de opmaak van het bericht van BuzzFeedNews zelfs aan *fake news*. De kwaliteit en opmaak zijn dus belangrijke indicatoren bij het beoordelen van betrouwbaarheid.

“Ik heb volgens mij wel eens fake nieuws gezien en dan staat er ook zo'n tekstje boven en daar staat ook geen uitleg bij van waar het vandaan komt dus daarom vind ik hem het minst betrouwbaar” (P8)

Als beelden volgens de participanten dichter bij de realiteit staan wordt dit verbonden aan betrouwbaarheid. Video's worden daarom in de meeste gevallen betrouwbaarder beoordeeld dan foto's. Participanten geven aan dat video's minder een momentopname zijn dan foto's en ook meer laten zien dan foto's.

“Ja dit omdat dit een foto is en een filmpje kan je niet zomaar even namaken van de situatie. Ja de tekst die erbij staat, maar bij een filmpje kan je het zelf zien en zelf interpreteren van wat zie ik daar.” (P10)

Waar de Telegraaf een aantal keer als minst betrouwbaar werd gepositioneerd vanwege de reputatie van de bron, wordt het bericht door sommige participanten ook als meest betrouwbaar neergezet vanwege de inhoud van de beelden. Omdat de video een verhaal van een ooggetuige bevat wordt de betrouwbaarheid toegeschreven aan de geïnterviewde en niet aan de zender van het bericht.

“Ik vind de Telegraaf niet echt betrouwbaar maar dit is gewoon wel een filmpje van iemand die erbij was” (P4)

De beelden bevatten informatie waar volgens de participanten een hoge gelijkenis aan realisme aan gekoppeld zit, de ooggetuige schetst namelijk een beeld van de situatie zoals die vanuit hem beleefd is. Naast dat de resultaten lieten zien dat persoonlijke verhalen vaak meer de aandacht trekken lijken ze ook aan te zetten tot hogere betrouwbaarheid.

De video van RTL Nieuws is volgens een aantal participanten betrouwbaar omdat bewakingsbeelden geen interpretatie van de situatie zijn maar realistische weergave van wat er zich afgespeeld heeft. Aangezien er ook niemand is die de camera bestuurt kunnen er geen momenten of invalshoeken ‘gekozen’ worden. Eén participant merkt op dat de bewakingsbeelden misschien wel betrouwbaar lijken, maar dat er nog veel onzekerheid bestaat over waar deze beelden vandaan komen en of het wel echt de momenten voor de aanslag laat zien:

“Wie heeft deze beelden gevonden en waarom - hier staat ‘vrijwel zeker dat de man verdacht wordt’ dat is niet heel duidelijk of eerlijk ofzo.” (P2)

Hier wordt de onderstaande tekst gebruikt om iets te kunnen zeggen over de betrouwbaarheid van de beelden. Buiten dit voorbeeld is er geen ander moment dat de tekst ondersteuning lijkt te bieden voor de betrouwbaarheid van de beelden. Over het algemeen zullen beelden die overkomen als een objectieve weergave van de situatie betrouwbaarder gevonden worden dan beelden die alleen een momentopname laten zien. Wanneer het beeld een momentopname is worden beelden van ooggetuigen in sommige gevallen betrouwbaarder beoordeeld dan beelden die door een nieuwsmedium zijn gemaakt.

5. Conclusie en discussie

5.1 Conclusie

In dit onderzoek is gezocht naar antwoord op de vraag: *‘Op welke manier(en) beoordelen middelbare scholieren (15-19 jaar oud) de betrouwbaarheid van een nieuwsbericht op het social media platform Instagram?’*. Hiervoor is een exploratief onderzoek uitgevoerd waarbij de hardop-denk methode werd gebruikt om de denkprocessen van de middelbare scholieren bloot te leggen.

Uit de resultaten van de hardop-denk methode is gebleken dat geen van de elf middelbare scholieren die meededen aan het onderzoek de betrouwbaarheid beoordelen van nieuwsberichten op Instagram. Waar de participanten zich in de hardop-denkmethode wel op richten is hoe ze de berichten ervaren, feitelijke cijfers over dodenaantallen in de tekst en de bron van het bericht. De eerste en meeste aandacht gaat bij negen van de elf participanten uit naar beeld. Daarbij worden video's meer gewaardeerd dan foto's.

Wanneer de scholieren de nieuwsberichten moeten rangschikken van meest naar minst betrouwbaar lijken feitelijke cijfers en tekst weg te vallen in aandacht. De bekendheid en reputatie van de bron zijn twee belangrijke factoren in het beslissen of een nieuwsbericht betrouwbaar is of niet. Naast de bron zijn de beelden van de nieuwsberichten belangrijke pijlers voor de betrouwbaarheid. De beelden die het meest in de buurt komen van een realistische weergave van de werkelijkheid worden als betrouwbaar gezien. Ook beelden die professioneler ogen doordat ze een hogere beeldkwaliteit hebben worden meer betrouwbaar gevonden.

5.2 Discussie

Het ontbreken van aandacht voor de betrouwbaarheid van nieuwsberichten ligt in lijn met de verwachtingen die gebaseerd waren op eerder onderzoek. Zo benoemen Walraven, et al. (2009) dat studenten over het algemeen geen kritische houding hebben tegenover online informatie. Stadtler (2016) concludeert dat het belangrijk is dat lezers zich bewust zijn van de bron als onderdeel van het beoordelen op betrouwbaarheid, maar dat er vaak geen spontane aandacht voor is. Het ontbreken van spontane aandacht voor betrouwbaarheid in dit onderzoek zou kunnen liggen aan de gebruikte methode. Hardop denken was niet voor alle participanten even gemakkelijk. Twee van de elf participanten hadden veel moeite om hun denkproces te

verbaliseren. Het kan dus zo zijn dat er wel degelijk aan betrouwbaarheid is gedacht, maar dat dit simpelweg niet is geverbaliseerd. Toch leek het grootste gedeelte van de participanten wel overweg te kunnen met de methode. Een mogelijke andere verklaring is dat de middelbare scholieren nooit geleerd hebben hoe ze nieuwsberichten op betrouwbaarheid kunnen beoordelen. In vervolgonderzoek zou er getest kunnen worden of lessen in mediawijsheid op Instagram als zijnde een interventie de leerlingen wel zou laten nadenken over betrouwbaarheid.

De onderdelen van de nieuwsberichten waar de scholieren zich wel op focussen bevatten punten die aanzet kunnen geven tot een heuristische verwerking van informatie. Dit zou kunnen leiden tot aannames over de kwaliteit van een bericht wat kan resulteren tot een beoordeling van de betrouwbaarheid. Uit dit onderzoek bleek dat wanneer participanten expliciet werden gevraagd om de betrouwbaarheid te beoordelen heuristieken toepasten. Dat de bekendheid van de bron belangrijk is voor het bepalen van de betrouwbaarheid komt ook terug in eerder onderzoek. Hargittai, Fullerton, Menchen-Trevino en Thomas (2010) vonden dat de bekendheid van een bron voor respondenten een essentiële aanwijzing is voor de kwaliteit van informatie, en dus voor waargenomen betrouwbaarheid. In het onderzoek van Walraven et al. (2009) komt naar voren dat het evalueren van bronnen vaak niet gedaan wordt op basis van heldere criteria maar op intuïtie. Dit onderzoek bevestigde deze bevinding.

Dat beeld belangrijk werd gevonden door participanten kan verklaard worden vanuit de aard van het medium. Alle berichten van Instagram centraliseren zich rondom beeld. Dat de aard van het medium belangrijk is voor de focus van betrouwbaarheidsoordelen komt ook in ander onderzoek naar voren. Westerman, Spence en Van der Heide (2013) concludeerden dat bij Twitter de meer recente berichten als betrouwbaarder werden beoordeeld. De recentheid van berichten waren totaal niet van belang bij het bekijken en het beoordelen op betrouwbaarheid van nieuwsberichten op Instagram. Hieruit zou geconcludeerd kunnen worden dat eigenschappen die binnen het medium meer centraal staan eerder onderworpen worden aan oordelen over betrouwbaarheid. Vervolgonderzoek zou kunnen kijken of dit wetenschappelijk bewezen kan worden, door bijvoorbeeld een vergelijkend onderzoek te doen tussen Twitter en Instagram. Ook zou er gekeken kunnen worden naar de effecten van slechte of goede beeldkwaliteit op Instagram. In dit onderzoek kwam naar voren dat de elf middelbare scholieren die meededen zich veel focusten op de kwaliteit en professionele uitstraling van de berichten. Eerder kwamen Chen,

Chen, Chang en Abedin (2017) al met bewijs voor invloed van beeldkwaliteit. Chen et al. (2017) vonden in hun onderzoek dat een slechte videokwaliteit een negatieve invloed heeft op de betrouwbaarheid van nieuwssites.

De focus op beeld kan in sommige gevallen in dit onderzoek ook te verklaren zijn vanuit de vragen tijdens de hardop-denkmethode. Soms werd er tijdens dit gedeelte om verduidelijking gevraagd van de processen van de participanten. Dit kan de participanten hebben doen focussen op bepaalde delen van het bericht. Wel is het zo dat ook bij de participanten waar zeer strikt aan de non-directieve vragen werd vastgehouden, de beelden belangrijk waren in hun kijk- en beoordeelproces. In vervolgonderzoek waarbij de hardop-denkmethode wordt gebruikt is het echter wel van belang dat enkel de non-directieve vragen gebruikt worden. Zo wordt invloed vanuit de onderzoeker zoveel mogelijk beperkt.

Dit exploratieve onderzoek laat zien hoe middelbare scholieren van 15 tot 19 jaar oud nieuwsberichten op Instagram kunnen beoordelen op betrouwbaarheid. Het onderzoek helpt om het onderzoeksprobleem beter te begrijpen. Het geeft ideeën voor vervolgonderzoek. Resultaten uit vervolgonderzoek kunnen vervolgens bestaande literatuur over het beoordelen van betrouwbaarheid van online informatie aanvullen, omdat eerdere studies nog niet naar het medium Instagram hebben gekeken binnen deze leeftijdsgroep. Er moet rekening gehouden worden dat dit onderzoek een methode heeft gebruikt waar alleen de bewuste processen werden blootgelegd bij het bekijken van de nieuwsberichten. Ook zijn er in het onderzoek bestaande nieuwsberichten gebruikt en is er een kans aanwezig dat de participanten deze berichten eerder voorbij hebben zien komen.

Daarnaast heeft dit onderzoek een groep van elf participanten geïnterviewd. Van de elf hadden twee participanten moeite met de hardop-denkmethode. Door het lage aantal proefpersonen komt de externe validiteit van het onderzoek in gevaar. De resultaten zijn dus niet te generaliseren voor alle middelbare scholieren van 15 tot 19 jaar. Ook maken alle participanten in dit onderzoek (veel) gebruik van Instagram. Het zou interessant zijn om te kijken of er een verschil bestaat tussen de beoordeling van betrouwbaarheid bij scholieren die wel Instagram gebruiken en die niet Instagram gebruiken.

Het feit dat het beoordelen van betrouwbaarheid in dit onderzoek niet spontaan gebeurt is zorgwekkend. Wanneer middelbare scholieren zich niet kritisch opstellen tegenover nieuwsberichten die ze tegenkomen op Instagram is het mogelijk dat nepnieuws wordt aangenomen als waarheid. Aangezien jongeren in toenemende mate Instagram als medium gebruiken om nieuws te consumeren is het advies dat er in de toekomst meer onderzoek wordt gedaan op dit vlak. Daarbij kan dit onderzoek gebruikt worden om hypothesen op te stellen.

6. Literatuurlijst

- Bentele, G., & Seidenglanz, R. (2008). Trust and credibility - Prerequisites for communication management. In Zerfaß, A., van Ruler, A. A., & Sriramesh, K. (Eds.), *Public relations research: European and international perspectives and innovations* (pp. 49-62). Berlijn, Duitsland: Springer.
- Ericsson, K. A., & Simon, H. A. (1993). Protocol analysis: *Verbal reports as data* (Herz. ed.). Cambridge, Verenigd Koninkrijk: Bradford.
- Chen, G., Chen, P., Chang, C. & Abedin, Z. (2017). News video quality affects online sites' credibility. *Newspaper Research Journal*, 38(1), 19-31.
- Flanagin, A. J., & Metzger, M. J. (2000). Perceptions of Internet information credibility. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(3), 515-540.
- Freeman, K. S., & Spyridakis, J. H. (2004). An examination of factors that affect the credibility of online health information. *Technical Communication*, 51(2), 239-263.
- Hargittai, E., Fullerton, L., Menchen-Trevino, E., & Thomas, K. Y. (2010). Trust online: Young adults' evaluation of web content. *International journal of communication*, 4(27), 468-494.
- Hermida, A., Fletcher, F., Korell, D., & Logan, D. (2012). Share, like, recommend: Decoding the social media news consumer. *Journalism studies*, 13(5-6), 815-824.
- Jong, J. C. de, (2012). *Pics or it did not happen! De dood van Osama bin Laden en de retorica van betrouwbaarheid van het nieuws* [Oratie]. Geraadpleegd van https://openaccess-leidenuniv-nl.proxy.library.uu.nl/bitstream/handle/1887/49204/Picsoritdidnothappen_eerst_eproef.pdf?sequence=1
- Mayer, R. C., Davis, J. H., & Schoorman, F. D. (1995). An integrative model of organizational trust. *Academy of management review*, 20(3), 709-734.
- McGrew, S., Ortega, T., Breakstone, J., & Wineburg, S. (2017). The Challenge That's Bigger than Fake News: Civic Reasoning in a Social Media Environment. *American Educator*, 41(3), 4-9.
- Metzger, M. J. (2007). Making sense of credibility on the Web: Models for evaluating online information and recommendations for future research. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 58(13), 2078-2091.

- Metzger, M.J., Flanagin, A.J., Eyal, K., Lemus, D., & McCann, R. (2003). Bringing the concept of credibility into the 21st century: Integrating perspectives on source, message, and media credibility in the contemporary media environment. *Communication Yearbook*, 27, 293–335.
- Nepnieuws. (z.d.). In *Van Dale Online*. Geraadpleegd op 17 maart 2019, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/nepnieuws#.XJs8AfZFyUk>
- Nic, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A., Levy, D. A., & Nielsen, R. K. (2018). *Reuters Institute Digital News Report 2018*. Reuters Institute for the Study of Journalism. Geraadpleegd op 13 maart 2019, van <http://media.digitalnewsreport.org/wp-content/uploads/2018/06/digital-news-report-2018.pdf?x89475>
- Ostrom, J. K., & Born, M. P. (2013). De cognitieve interview methode: Bespreking van een alternatieve manier om testbias te onderzoeken. *Gedrag & Organisatie*, 26(2), 205-222.
- Raad voor Cultuur. (2005). *Mediawijsheid. De ontwikkeling van nieuw burgerschap*. Den Haag: Raad voor cultuur.
- Rousseau, D. M., Sitkin, S. B., Burt, R. S., & Camerer, C. (1998). Not so different after all: A cross-discipline view of trust. *Academy of management review*, 23(3), 393-404.
- Stadtler, M., Scharrer, L., Macedo-Rouet, M., Rouet, J. F., & Bromme, R. (2016). Improving vocational students' consideration of source information when deciding about science controversies. *Reading and Writing*, 29(4), 705-729.
- Simons, P. R. J., Vermunt, J. D. H. M., & Lodewijks, J. G. L. C. (1986). Hardop denken als onderzoeksmethode naar regulatieprocessen bij tekstbestudering. *Tijdschrift voor Onderwijs Research*, 11, 187-202.
- Sundar, S. S. (2008). The MAIN model: A heuristic approach to understanding technology effects on credibility. *Digital media, youth, and credibility*, 73100.
- Veer, N. van der, Boekee, S., Hoekstra, H., & Peters, O. (2018). *Nationale social media onderzoek 2018*. Geraadpleegd op 11 maart 2019, van https://www.newcom.nl/downloads/Newcom_Nationaal_Social-Media_Onderzoek_2019.pdf

- Walraven, A., Brand-Gruwel, S., & Boshuizen, H. P. (2009). How students evaluate information and sources when searching the World Wide Web for information. *Computers & education, 52*(1), 234-246.
- Westerman, D., Spence, P. R., & Van Der Heide, B. (2014). Social media as information source: Recency of updates and credibility of information. *Journal of computer-mediated communication, 19*(2), 171-183.

Bijlage 1: Interviewvragen vooraf, hardop-denkmethode en interviewvragen achteraf

Interview vooraf

1. Spendeer je veel tijd op je mobiel?
2. Wat is veel/weinig? (Hoeveel uur per dag denk je dat je op je mobiel zit?)
3. Welke apps gebruik je het meest op je mobiel?
4. Waar gebruik je Instagram voor?
5. Zie je weleens nieuwsberichten voorbijkomen op Instagram?
6. Verschijnt het nieuws op je Instagramfeed?
7. Hoe kom je verder aan nieuws?
8. Wanneer klik je nieuwsberichten aan?

Introductie en begeleidende vragen hardop-denkmethode

Stel je voor dat je van plan bent om op vakantie te gaan naar Sri Lanka. Op 21 april 2019 zijn er een aantal aanslagen geweest in Sri Lanka. Daar zijn nieuwsberichten over verschenen en daarvan kom je er een aantal tegen op Instagram. Aangezien je mogelijk op vakantie wil naar dit land ben je geïnteresseerd in het nieuws wat je voorbij ziet komen.

Ik geef je zo de iPad. Hierop is Instagram geopend en er staan een aantal nieuwsberichten voor je klaar waar je naar mag kijken. De app ziet er precies hetzelfde uit als op je mobiel en werkt ook precies hetzelfde. Graag wil ik dat je hardop zegt waar je naar kijkt, waar je aan denkt en ook wat je doet (bijvoorbeeld waar je op klikt). Je brengt dus alles wat je doet onder woorden. Er zijn geen goede of slechte antwoorden, alles wat in je opkomt spreek je hardop uit.

Begeleidende vragen:

- Waar kijk je naar?
- Wat denk je?
- Wat valt je verder op?
- Wat zie je nu?
- Wat doe je nu?
- Waar kijk je nog meer naar?

Interview achteraf

Bekijk de berichten nog eens naast elkaar. Wat valt je op? Hoe verschillen deze berichten van elkaar?

Ik wil nu graag dat je de berichten rangschikt op betrouwbaarheid. Je zet ze op een volgorde van één tot zes, waarbij één het meest betrouwbaar is en zes het minst betrouwbaar. Waarom is deze volgens jou het meest/minst betrouwbaar? Waarom heb je deze keuze gemaakt?

Bijlage 2: Selectie nieuwsberichten

Nieuwsbericht 1

T-Mobile NL 21:22 41%

OPGESLAGEN
Alle berichten

NOS nos • Volgen
Colombo, Sri Lanka

swipe →

4.042 vind-ik-leuks

nos De dag na de aanslagen rouwt Sri Lanka. Deze oma raakte gewond bij de aanslagen en moet nu afscheid nemen van haar 13-jarige kleindochter die omkwam bij een van de explosies... meer

Alle 100 reacties bekijken

Icaers Veel moed en sterkte aan alle slachtoffers en getroffen. 🧡🧡🧡🧡🧡🧡

Home Search Add Post Share Profile

Nieuwsbericht 2

22 APRIL

vtmnieuws · Volgen

14.110 weergaven

vtmnieuws Na acht explosies in de afgelopen uren is de dodentol in Sri Lanka al opgelopen tot 185. Onder hen zeker 35 buitenlanders. De regering heeft een avondklok ingesteld en de sociale media in het land afgesloten.

Alle 22 reacties bekijken

saar_04 0

elinevanwalleghem Echt vreselijk wat er daar gebeurd is 😞. Mijn gedachten zijn bij de getroffen families. 😞

21 APRIL

Nieuwsbericht 3

T-Mobile NL 21:22 40%
OPGESLAGEN
Alle berichten

 rtlnieuws · Volgen

82.471 weergaven

rtlnieuws Er zijn bewakingsbeelden vrijgegeven van een man die vrijwel zeker wordt verdacht van het plegen van één van de aanslagen in Sri Lanka, Eerste Paasdag. Te zien is hoe hij... meer

Alle 139 reacties bekijken

lindastok21 🤯🤯🤯

schneuweleneraadde 🤯

Nieuwsbericht 4

T-Mobile NL 21:22 40%

OPGESLAGEN
Alle berichten

 nu.nl · Volgen
Sri Lanka

♡ 💬 📍 ... 📌

1.013 vind-ik-leuks

nu.nl Sri Lanka werd op Eerste Paasdag opgeschrikt door zeker acht aanslagen op dure hotels en kerken. Vanwege Pasen was het op dat moment druk op de locaties... meer

Alle 17 reacties bekijken

broekdia Vreselijk sterkte gewenst. ♡

fiddechio Alweer Islam ♡

🏠 🔍 + 📍 👤

Nieuwsbericht 5

T-Mobile NL 21:23 40%

OPGESLAGEN
Alle berichten

telegraaf.nl · Volgen
Sri Lanka

30.678 weergaven

telegraaf.nl Pastoor Fernando was aanwezig tijdens de aanslag in een van de kerken in Sri Lanka: „Als ik twee stappen dichterbij stond, dan was ik geraakt“.

Alle 16 reacties bekijken

doomtrooper_85 @nase7777777 klopt, zijn drukker met het verdedigen van hun religieuze achterlijkheid op social media en

OPGESLAGEN
Alle berichten

buzzfeednews · Volgen
Colombo, Sri Lanka

More Than 200 People Were Killed In A Series Of Explosions In Sri Lankan Churches And Hotels On Easter

39.317 vind-ik-leuks

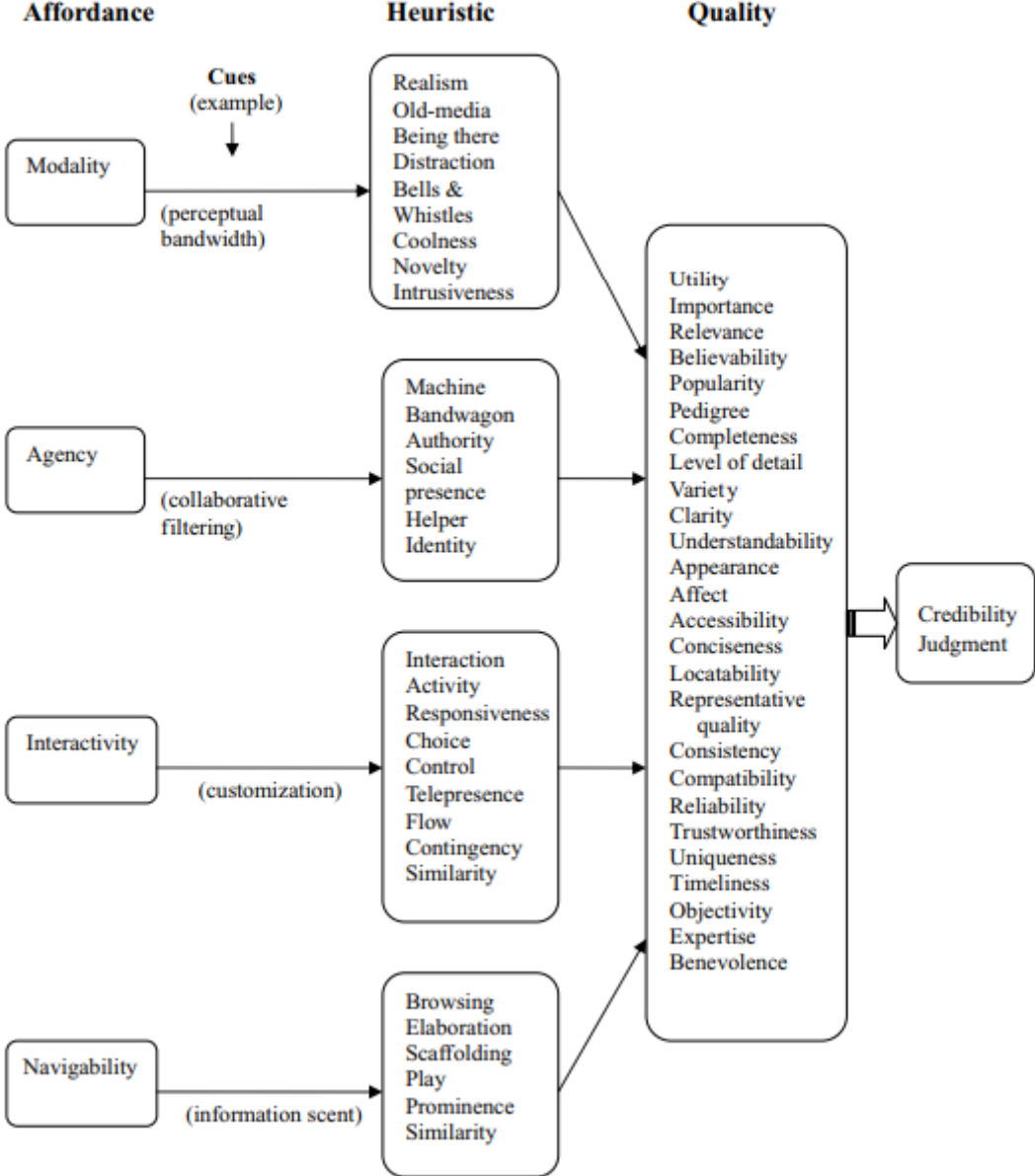
buzzfeednews At least 207 people were reportedly killed and 450 injured. Three churches and three hotels near Colombo were targeted with almost simultaneous blasts — then, hours... meer

Alle 792 reacties bekijken

m._khaled0 @thatskindawack ya see the thing is, there are no teachings that tell 'muslims'* not 'islams' (jesus that is the

Bijlage 3: MAIN-model Sundar (Sundar, 2008)

Bijlage 4: Tabel Metzger: punten die kunnen leiden tot beoordeling van betrouwbaarheid (Metzger, 2007)

TABLE 2. Suggested factors that influence credibility assessments of online information.

Presence of date stamp showing information is current
Source citations
Citations to scientific data or references
Author identification
Author qualifications and credentials
Presence of contact information
Absence of advertising
Presence of privacy and security policies
Certifications or seals from trusted third parties
Professional, attractive, and consistent page design, including graphics, logos, color schemes, etc.
Easy navigation, well-organized site
Sponsorship by or external links to reputable organizations
Notification/presence of editorial review process or board
Absence of typographical errors and broken links
Professional-quality and clear writing
Download speed
Message relevance, tailoring
Interactive features (e.g., search capabilities, confirmation messages, quick customer-service responses)
Past experience with source/organization (reputation)
Domain name and URL (suffix)
Ability to verify claims elsewhere (e.g., external links)
Comprehensiveness of information provided
Ranking in search engine output
Paid access to information
Plausibility of arguments

Bijlage 5: Overzicht verschillende cues uit nieuwsberichten

	Modality	Nieuwsbron/ Agency	Interactivity	Navigatability	Type bericht	Medium
NOS	<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere foto's (6) • Lange tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederlands • Publieke omroep • Onderdeel Mediawet • Blauw vinkje • 188000 volgers • +4000 likes • +100 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Swipe optie • Meer lezen optie • Reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Hashtags 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenvatting gebeurtenissen • 22 april 	Instagram
VTM Nieuws	<ul style="list-style-type: none"> • Video • Tekst op video • Korte tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlaams • Digitaal televisienetwerk • Blauw vinkje • 131000 volgers • +14000 weergaven • (- +640 likes) • +20 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Geluid aan/uit optie • Reacties 	X	<ul style="list-style-type: none"> • Korte update met aantal doden • 21 april 	Instagram
RTL Nieuws	<ul style="list-style-type: none"> • Video 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederlands • Nieuwsservice • Blauw vinkje • 294000 volgers • +82000 weergaven • (- +3100 likes) • +130 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Geluid aan/uit optie • Meer lezen optie • - Reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Hashtags 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewakingsbeeld van mogelijke verdachte • 23 april 	Instagram

Nu.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Meerdere foto's (4) • Tekst op afbeeldingen • Tekst onder afbeeldingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderdeel Sanoma (Fins) • Online krant • Blauw vinkje • 149000 volgers • +1000 likes • +15 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Swipe optie • Meer lezen optie • Reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Hashtags 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenvatting gebeurtenissen • 22 april 	Instagram
De Telegraaf	<ul style="list-style-type: none"> • Video • Korte tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Nederlands • Ochtendkrant (grootste in NL) • Blauw vinkje • 120000 volgers • +30000 weergaven • (- +1800 likes) • +15 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Geluid aan/uit optie • Reacties 	X	<ul style="list-style-type: none"> • Interview met ooggetuige • 23 april 	Instagram
BuzzFeedNews	<ul style="list-style-type: none"> • Twee foto's samengevoegd • Tekst boven de samengevoegde afbeeldingen • Lange tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • Amerikaans • Nieuwswebsite • Eén van de grootste nieuwssites op Instagram • Blauw vinkje • 1,2 miljoen volgers • Bron afbeelding genoemd • +39000 likes • +790 reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer lezen optie • Reacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Hashtags • Referentie naar link in bio voor meer nieuws 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenvatting gebeurtenissen • 21 april 	Instagram

Bijlage 6: Tabel resultaten interviews vooraf

	Tijd	Apps	Insta voor...	Nieuws (Insta)	Nieuws (anders)	Klikt bij...
P1	3-4u	Snapchat Instagram Reddit NOS	Vrienden volgen Beroemdheden Kleding	Ziet het wel eens voorbij komen	NOS app Acht uur journaal	Interesse Heftige berichten Leuk plaatje
P2	4-5u	Snapchat Instagram WhatsApp	(ontbreekt)	NOS account NOS Stories	Niet	lets gek of heftigs
P3	4,5u	Instagram WhatsApp Netflix YouTube	Vrienden volgen Scrollen	Via ontdekken pagina Nu.nl account NOS account Sportaccounts	Nu.nl app	Leuk filmpje of foto
P4	3+u	Snapchat Instagram WhatsApp Netflix Mail	Scrollen Influencers	Via stories Via vrienden als het groot nieuws is	Nu.nl app	Interessante kop of foto
P5	3-4u	Snapchat Instagram Netflix	Foto's plaatsen Vrienden volgen NOS Kort	NOS Via vrienden	Journaal Terugkijken van debatten met school	Over mensen Eigen doelgroep Aanslagen
P6	3,5u	Snapchat Instagram WhatsApp	Vrienden volgen	Via vrienden	Krant Nu.nl app	Push- notificatie Interessant nieuws
P7	3-4+u	Snapchat Instagram WhatsApp Mail	Vrienden volgen Beroemdheden	Via de ontdekken pagina	Niet	Interessant nieuws
P8	4+u	Netflix YouTube Whatsapp Snapchat Instagram	Bekende youtubers Vrienden volgen	Via vrienden die nieuws delen via hun verhaal	Niet	lets wat participant zelf doet of leuk vindt (bijv. sport)

P9	2-3u	Instagram Snapchat WhatsApp Spellen	Nieuws van de dag Voetbal Meme-pagina's	Ziet het toevallig voorbij komen Voetbalnieuws via sportaccounts	Niet	Voetbal nieuws Bekende voetballers
P10	5u	Snapchat Whatsapp Instagram School	Vrienden Bekende mensen	Via de ontdekken-pagina	Wel eens op tv	Wanneer het groot nieuws is
P11	3u	WhatsApp Snapchat Instagram	Vrienden volgen Bekende voetballers	Niet	NOS app Acht uur journaal	Sportnieuws

Bijlage 7: Tabel rangschikking betrouwbaarheid

1 = Meest betrouwbaar

6 = Minst betrouwbaar

	1	2	3	4	5	6
P1	NOS	Nu.nl	RTL	Telegraaf	VTM	BuzzFeed
P2	Telegraaf	NOS	Nu.nl	VTM	BuzzFeed	RTL
P3	NOS	Telegraaf	Nu.nl	RTL	BuzzFeed	VTM
P4	Telegraaf	RTL	Nu.nl	NOS	VTM	BuzzFeed
P5	NOS	Nu.nl	Telegraaf	RTL	VTM	BuzzFeed
P6	NOS	RTL	Nu.nl	VTM	Telegraaf	BuzzFeed
P7	RTL	NOS	Nu.nl	VTM	Telegraaf	BuzzFeed
P8	Telegraaf	Nu.nl	NOS	VTM	RTL	BuzzFeed
P9	BuzzFeed	RTL	NOS	Nu.nl	VTM	Telegraaf
P10	NOS	Nu.nl	RTL	Telegraaf	VTM	BuzzFeed
P11	Nu.nl	NOS	BuzzFeed	RTL	Telegraaf	VTM

Bijlage 8: Interviews (getranscribeerd en gemarkeerd op onderwerp)

Interview vooraf participant 1

E = Emma Kemperman

P1 = Participant 1

Tijd: 3:05

- 1 E: Spendeer je veel tijd op je mobiel?
- 2 P1: Op m'n mobiel wel ja wel gewoon (.) ik kijk heel vaak op m'n mobiel gewoon of ik iets heb gekregen ofzo.
- 3 Niet per se dat ik dan alles ga checken maar wel kijken of ik een [berichtje heb
- 4 E: [Dus dan pak je je mobiel gewoon heel vaak op?
- 5 P1: Ja gewoon om te kijken of ik iets binnen heb gekregen
- 6 E: Als je dat in uren of minuten zou moeten zetten van wat je dagelijks gebruik is (.) wat zou je dan schatten?
- 7 P1: Ik denk dat ik dagelijks iets van (.) in totaal (.) drie of vier uur op m'n mobiel zit
- 8 E: Ja (.) en welke apps gebruik je het meest?
- 9 P1: Het meest gebruik ik denk ik Snapchat Instagram en dan ook nog wel NOS app kijk ik ook wel veel op en reddit ook wel af en toe.
- 10 E: Goede voor tv-programma's (.) de comment section - geweldig
- 11 Waar gebruik je Instagram voor?
- 12 P1: Vooral om vrienden te volgen en ehm:: bekendheden zeg maar dus dat dat soort mensen volgen om te kijken wat ze doen en ook kleding trouwens
- 13 Kijken wanneer (.) ja kijken wat ze zeg maar nieuwe merken doen
- 14 E: Oja
- 15 P1: Wanneer dingen uitkomen die je dan kan kopen enzo dat soort dingen
- 16 E: Oke (.) die had ik nog niet voorbij horen komen (.) leuk ehm: zie je ook wel eens nieuwsberichten voorbij komen op Instagram?
- 17 P1: Ja wel vaak maar ik kijk vooral naar het nieuws dan dus op de NOS app (.) je hebt bijvoorbeeld ook op Instagram die NOS kort enzo dingen die volg ik dan niet omdat ik de app al heb maar het komt wel gewoon voorbij en dan kijk ik er op zich wel naar
- 18 E: Ja (.) dus je ziet het wel eens voorbij komen
- 19 P1: Hmhm
- 20 E: En
- 21 (4)
- 22 Nouja hoe kom je verder aan nieuws? Maar dat weet ik dus al (.) via die app (.) nog andere manieren?
- 23 P1: Ja m'n ouders kijken elke avond het acht uur journaal dus dan (.) als ik dan ook op de bank zit kijk ik dat wel mee
- 24 En ik lees wel eens de krant maar niet heel vaak één keer per week ofzo
- 25 E: Stel dat je een nieuwsbericht voorbij ziet komen op een app of op Instagram (.) wanneer klik je zo'n bericht aan?
- 26 Want er komt natuurlijk heel veel voorbij maar je gaat niet alles lezen
- 27 P1: Ja ik zou het alleen aanklikken als ik het echt (.) als het me interessant lijkt
- 28 Als het eerste plaatje je ziet zeg maar als dat iets is wat me aantrekt dan zou ik er op klikken of als het iets heftigs is ofzo
- 29 Meer de algemene dingen klik ik niet zo snel op

Thinking-aloud participant 1

E = Emma Kemperman

P1 = Participant 1

Tijd: 8:11

- 1 P1: Oke nou de eerste
- 2 (2)

3 van de NOS staat er (.) swipe (.) dus dan kijk ik naar de volgende en dan kijk ik eerst
naar alle foto's

4 (1)

5 Het zijn wel heftige foto's vind ik omdat je ook bloed ziet enzo

6 En een soldaat met een geweer en dan ga ik lezen wat eronder staat

7 De dag na de aanslagen rouwt Sri Lanka deze oma raakte gewond bij de aanslagen

8 Het dodental is opgelopen tot 290 dus zoiets zou ik dan wel van schrikken en (.) denken
van oh dit is wel echt iets heftigs

9 En dan zou ik weer even terug kijken naar die foto's want ze zeggen iets over die oma
(.) en daar had ik nog niet eens naar gekeken dus het zal wel de eerste zijn aja

10 Ja wel een heftig bericht maar

11 (3)

12 Verder eh: hoe heet het (.) zou ik er denk ik wel redelijk snel weer langsgaan naar de
volgende want ja het is een klein stukje tekst en dan ga je weer verder

13 (2)

14 Dus de volgende is VTM nieuws (.) na acht explosies in de afgelopen uren is het
dodental in Sri Lanka opgelopen tot 185

15 (2)

16 Oh het is een filmpje

17 E: Je kan ook het geluid aanklikken hoor als je dat wil

18 Het hoeft niet

19 P1: Mja dat zou ik normaal wel doen dus

20 Ja ik zelf ken VTM nieuws eigenlijk helemaal niet dus dat is iets waar ik minder snel
lang naar zou kijken

21 Bij de NOS zou ik dan eerder zeg maar het bestuderen een beetje dan bij deze VTM
nieuws maar ze hebben wel een filmpje dus (.) dat is dan iets wat mij wel meer trekt dan
alleen losse foto's

22 (1)

23 Waren wel indrukwekkende beelden vond ik

24 Die mensen die je echt zo ziet huilen en je zag ook een lichaam op een filmpje komt dat
altijd heftiger over vind ik dan die foto's zoals net bij de NOS

25 (2)

26 Maar: ja omdat het VTM nieuws is (.) zou ik er ook wel redelijk snel langs scrollen
eigenlijk

27 RTL nieuws (.) ook een filmpje

28 (2)

29 Dat is dan een beeld van de aanslagpleger

30 Tenminste ik denk dat die rode cirkel dat aangeeft

31 (3)

32 Dan kijk ik alvast even wat ze er over zeggen

33 Ja er zijn bewakingsbeelden vrijgegeven van een man die vrijwel zeker wordt verdacht
van het plegen van de aanslag

34 (1)

35 Oh één van de aanslagen

36 Maar er gebeurde eigenlijk niks op het filmpje dus

37 (2)

38 Ja ze zeggen dat te zien is hoe hij met een zware rugzak naar die kerk eh toeloopt alleen
(.) oh het beeld wordt afgebroken op het moment dat de bom in deze kerk afging

39 Ja

40 Dit vind ik dan niet zo interessant want er is eigenlijk niet zo veel gebeurd behalve een
man die loopt met een rugzak (.) ja er lopen wel eens vaker mensen rond met een rugzak
zeg maar dus hier zou ik dan ook wel snel weer langs swipen zeg maar

41 Dan NU.nl

42 Ook weer foto's (.) en er staat ook weer tekst bij dus dan denk ik dat het een soort van
reportage in foto's is dus dat zou ik dan een beetje zo doorscrollen

43 Meer dan 200 mensen zijn omgekomen en meer dan 500 mensen raakten gewond
44 Dat zijn dan wel (.) cijfers waarvan je onder de indruk raakt
45 (3)
46 Dit soort dingen vind ik op zich wel eh:m handig als er nieuws op Instagram is dat je zeg
maar aan de hand van foto's door swipet en dat je er ook bij leest van dingen die er zijn
gebeurd zoals dat de aanslag nog niet is opgeëist en of er Nederlandse doden zijn
47 En ja hier staat ongeveer hetzelfde
48 (2)
49 Moet ik ook over de comments iets zeggen of niet?
50 E: Als je daar naar kijkt of dat wil lezen
51 P1: Ik kijk en scroll er meestal wel naar maar hier staat dan bijvoorbeeld alweer islam punt
dan dat soort dingen (.) dan word ik wel boos als ik dat soort dingen zie
52 Maar verder kijk ik niet zo veel naar de comments eigenlijk alleen een beetje dit soort
provocerende dingen
53 Ik bedoel ze zeggen in het nieuwsbericht de aanslag is nog niet eens opgeëist en dan
staat hier alweer islam ja ik ben weer iemand die daar op zou reageren
54 Nou de volgende is van de Telegraaf
55 (1)
56 Het is een interview
57 (13)
58 Dit soort dingen vind ik dan ook wel (.) eh:m fijner om te zien zeg maar een interview
en een filmpje echt dat je er naar kan luisteren en iemand die erbij was dat je hoort wat
die zegt
59 Ah het is een pastoor
60 (2)
61 Maar verder vind ik (.) zou ik niet zo snel bij de Telegraaf kijken want het is niet een
nieuwsbron die ik zeg maar aangenaam vind
62 Wat staat er (.) als ik twee stappen dichterbij was geweest was ik geraakt dat is wel echt
heftig
63 E: Je zei dat je het niet aangenaam vind maar wat bedoel je daarmee?
64 P1: Nou als je bij de Telegraaf dus ook in de comments kijkt dat trekt wat meer mensen die
dan zoals net bij het vorige bericht oh alweer islam dat soort dingen
65 Wat meer nouja vaak op dit soort berichten wat racistischer reageren dat soort dingen
dus
66 Dat is wat ik zelf dan wat mij niet zo trekt en bij de NOS heb je dat dan weer minder
67 (2)
68 Even kijken (.) BuzzFeedNews
69 More than 200 people were killed in a series of explosions in Sri Lankan churches and
hotels in the eastern
70 Ja dit soort nieuws dit format zeg maar met een beetje zo bovenaan zwarte tekst en dan
twee foto's (.) vind ik op zich iets waar ik heel snel langs zou scrollen omdat er maar
één post is zeg maar en ja BuzzFeed is niet echt een nieuwsbron ik bedoel die maken
ook allemaal eh: leuke lijstjes en dat soort dingen dus dit is iets waar ik niet heel veel
aandacht aan zou besteden
71 Al helemaal niet als je dan NOS hebt of andere bronnen dichtbij hebt zeg maar dus hier
zou ik eigenlijk meteen langs scrollen eigenlijk al meteen als ik dat account zie
72 Oh dat was ook de laatste

Vragen achteraf participant 1

E = Emma Kemperman

P1 = Participant 1

Tijd: 2:30

1 E: Als je ze zo naast elkaar ligt waarin verschillen ze dan?

- 2 P1: Nou de manier waarop ze het brengen is wel verschillend je hebt eh: drie die zeg maar
 een filmpje hebben en drie die eh foto's hebben
- 3 En dan het verschil in foto's onderling is dan ook weer dat er twee dus NOS en welke
 was dit Nu.nl die hebben een serie foto's en eh: BuzzFeed heeft dus één fotootje
 eigenlijk
- 4 En ik denk dat ehm: (.) nouja ik zou nu niet per se zeggen dat ik foto's of filmpjes fijner
 vind want bijvoorbeeld het filmpje van VTM Nieuws en Telegraaf vond ik op zich wel
 nouja fijn format terwijl deze dus van RTL Nieuws ja daar gebeurd niet zo veel dus dat
 vind ik dan niet interessant
- 5 En die foto van BuzzFeed ja dat is dus niks voor mij (.) vind ik gewoon niet echt eh ja
 ziet er ook niet echt betrouwbaar uit vind ik
- 6 Terwijl in vergelijking met die van NOS en die van Nu.nl is van Nu.nl toch ja die vind ik
 dan weer wel fijn zeg maar zo'n soort van fotoreportage-achtig
- 7 Dus eh:m ja dat was het denk ik wel
- 8 E: En als je die berichten nou zou moeten rangschikken op betrouwbaarheid van één tot zes
 hoe ze je dat (.) ehm (.) ordenen?
- 9 P1: Nou als het op betrouwbaarheid is zou ik sowieso NOS op één hebben denk ik en dat is
 gewoon ook door zeg maar mijn gezin waarin ik dan ben opgegroeid we keken altijd
 NOS dus dat is dan altijd mijn main nieuwsbron zeg maar dus NOS zou dan op één staan
- 10 En hier ik zou NU.nl op twee zetten
- 11 Eh::m
- 12 En vanaf daar is het een beetje even kijken wat was dit oja RTL Nieuws
- 13 Dan zou ik denk ik op drie RTL Nieuws hebben vier Telegraaf vijf VTM Nieuws want
 dat ken ik niet maar zag er op zich wel redelijk professioneel uit maarja ik ken het
 gewoon niet dus dan zou ik het niet zo snel aannemen en op zes BuzzFeed omdat dat
 nouja ik ken dat niet als nieuwssite meer als vermaak zeg maar
- 14 Dus die volgorde zou het dan zijn

Interview vooraf participant 2

E = Emma Kemperman

P2 = Participant 2

Tijd: 3:13

- 1 E: Hoeveel tijd spendeer je ongeveer op je mobiel? (.) Zou je een indicatie-
- 2 P2: Je hebt natuurlijk op Instagram zo: dat je kan zien hoeveel je ongeveer ge- gebruikt elke
 dag
- 3 Je kan zeg maar aanzetten dat je een melding krijgt nadat je een bepaald aantal minuten
 dat je een soort warning krijgt zeg maar.
- 4 Ik heb dat volgens mij bij vijftig minuten en dat is niet omdat ik dan denk dat oh dan
 moet ik eraf maar dan weet ik gewoon oja shit ik zit er al echt lang op weetje wel.
- 5 En ja dus elke dag ben ik wel eh:: sowieso meer dan een half uur denk ik wel (.) maar
 dat is niet per se dat ik zo veel berichten maar dan zit je weer naar een filmpje te kijken
 of een leuk account dan kijk je daar weer op en dat gaat dan de hele tijd zo door.
- 6 Dus ik denk rond de veertig minuten per dag
- 7 E: En gewoon mobiel gebruik uberhaupt?
- 8 P2: Ja (.) nou bedoel je gewoon uberhaupt inderdaad - gewoon alles bij elkaar?
- 9 E: Ja ook gewoon andere dingen erbij
- 10 Ja ik denk best veel
- 11 Denk dat het dan wel vier-vijf uur zal zijn alles bij elkaar (.) want elke keer snel
 checken (.) vijf minuten (.) ja ik denk zoiets
- 12 E: En welke apps gebruik je het meest?
- 13 P2: Ik de:nk

- 14 (2)
 15 WhatsApp, Snapchat en Instagram denk ik
 16 E: En zie je op Instagram ook nieuwsberichten voorbij komen?
 17 P2: Ja ik heb NOS en ik volg ook NOS Stories
 18 E: Kijk je alleen naar Stories of ook naar de newsfeed berichten?
 19 P2: Ja ze posten zeg maar alle belangrijkste dingen (.) korte samenvattingen daarvan dat is alles wat ik dan een beetje volg zeg maar
 20 E: Kom je verder nog aan nieuws? Andere apps?
 21 P2: Nee eigenlijk alleen dat (1) en als ik t dan interessant vind dan kijk ik wel verder wat het zeg maar allemaal is maar dat is het enige wat ik qua nieuws volg
 22 E: Wanneer klik je die nieuwsberichten aan?
 23 P2: Ze komen natuurlijk gewoon voorbij en als ik dan denk huh dat is iets gekks gebeurd ofzo dan zoek ik soms nog heel even op wat het precies is want zij geven een beetje een samenvatting weetje wel
 24 (1)
 25 Dus dan kijk ik wel verder

Thinking-aloud participant 2

E = Emma Kemperman

P2 = Participant 2

Tijd: 5:49

- 1 P2: Ik zie hier een meisje liggen en die (0.3) is niet meer levend
 2 (2)
 3 Ik zie nu in de tekst staan dat dat dus is vanwege die aanslag
 4 (3)
 5 O er zijn dus 290 mensen omgekomen bij de aanslag (.) er staat nog een heel verhaaltje
 6 maar meestal kijk ik niet zo ver (lacht) (.) even kijken hoor
 7 Dit is in die kerk ja (.) dat heb ik ook gezien
 8 (3)
 9 E: Waar kijk je nu naar?
 10 P2: Ja gewoon de plaatjes wat er interessant uitziet dan denk ik ja wat is er nou precies
 11 gebeurd weetje en als ik dan bijvoorbeeld-
 12 dit-
 13 Ja kijk hier zou ik dus echt naar de foto's kijken en niet naar de tekst want ja het gebeurt
 14 wel vaker dat iemand overlijdt maar als ik dan zo verder kijk dan zie je zo'n hele kerk
 15 opgeblazen en dan ben ik benieuwd naar wat er allemaal staat en dan ga ik het een
 16 beetje lezen en dan denk ik van huh wat is er nou aan de hand weetje wel.
 17 Oke
 18 (1)
 19 Kan ik gewoon naar [de
 20 E: [ja je mag gewoon de volgende aanklikken
 21 (11)
 22 P2: Bij zo'n filmpje kijk ik meestal eerst naar de tekst en daarna naar het filmpje want ik
 23 kijk nooit tv dus ik moet het echt hiervan hebben zeg maar (lacht)
 24 (13)
 25 Ik heb geluid maar een beetje aan (.) en dan scroll ik er even langs want je kan ook
 26 geluid heel snel hierbij uitzetten weetje wel
 27 (1)
 28 Soms dan eh:: staan er in de filmpjes ook gewoon die ondertitelingen en dan hoef ik het
 29 geluid er niet bij te hebben (.) in dit filmpje is het ook niet echt belangrijk dus dan lees
 30 ik gewoon de tekst maar als ze interviewen dan vind ik het soms wel interessant om
 31 even te luisteren
 32 (3)
 33 Als ik dit zo zie dan eh:: zou ik niet zo leuk vinden om naar Sri Lanka te gaan (lacht)

- 24 (2)
25 Ik zou na dit soort berichten er echt wel over nadenken van nou is het wel zo handig of niet
- 26 (12)
27 E: Kijk je ook nog naar andere dingen?
28 P2: Ja **heel soms in de reacties** als de NOS een soort grapje probeert te maken in de tekst en dan denk ik ja hier komen waarschijnlijk hele rare reacties op en dan bekijk ik dat en dan denk ik ja dat klopt (lacht).
- 29 Kijk **bij die reacties zijn het gewoon heel vaak mensen die het er mee eens zijn of niet mee eens** of eh:: (.) weet ik veel net als hier dan zien ze iemand lopen ofzo en dan zullen ze wel meteen zeggen oh dat zal wel zo iemand zijn die die aanslag heeft gepleegd of over oja dat zijn die buitenlanders weetje wel dat soort reacties (.) dan gaan ze allemaal op elkaar reageren en dan denk ik ja **dat is toch allemaal onzin**.
- 30 Die mensen zijn zeg maar (0.4) **niet echt objectief** (.) dus ja (.) daar kijk ik eigenlijk niet zo veel naar.
- 31 (13)
32 Ik denk er eigenlijk echt nooit echt over na (.) ik denk wel vaak ja weet je er gebeuren elke dag eigenlijk wel erge dingen weetje wel alleen bij die aanslagen zijn het dan wel ineens heel veel mensen (.) ik ben dan vooral benieuwd naar wie het heeft gedaan en waarom en (1) hoe dat dan is gebeurd
- 33 (26)
34 Oja hier staat **weer een beetje dezelfde info als die andere maar hier is het een beetje heel kort en maar twee plaatjes** die ook niet echt duidelijk zijn ofzo
- 35 Deze is ook geen Nederlandse nieuwszender volgens mij

Vragen achteraf participant 2

E = Emma Kemperman

P2 = Participant 2

Tijd: 6:02

- 1 E: Wat zijn de dingen die je opvallen als je gaat kijken naar de verschillen tussen de berichten?
- 2 P2: Gewoon de post zelf zeg maar?
- 3 E: Het kan letterlijk alles zijn het gaat me om de verschillen die jij ziet
- 4 P2: Nouja het is hier vooral gelijk een soort schokkend beeld en ze huilt hier helemaal dus dan denken mensen wel gelijk van oke dit moet ik wel even lezen
- 5 (2)
6 En dit gaat dan weer meer over de man die het dan misschien heeft gedaan en dit hier is meer plaats delict
- 7 (3)
8 Ik heb ook wel een beetje gekeken naar wie het had geplaatst hoor zoals NU.nl
- 9 (3)
10 Ja echt de verschillen ik weet niet (.) hier gaan ze dan iemand interviewen en de andere is gewoon meer-
- 11 (4)
12 Ja het lijkt gewoon meer alsof het zeg maar is alsof ze die informatie hebben gekregen weet je wel niet echt met een reporter ofzo terwijl hier zo dat wel echt doen
- 13 Bij deze zijn het dan weer meer echt een soort samenvatting met foto's
- 14 (2)
15 En hier geven ze eigenlijk al helemaal weinig informatie (lacht).
- 16 Ze geven echt maar twee foto's en zeggen gewoon van ja dit is er gebeurd
- 17 (2)
18 En dit filmpje ja dat is gewoon meer interesse als mensen echt per se willen weten wie de dader is want voor de meeste mensen maakt dit helemaal niet uit of ze dit nou zien of niet (.) ja

19 Maakt natuurlijk niet uit wie het heeft gedaan diegene wordt toch wel opgepakt ofzo zeg
maar.
20 Het is eigenlijk-
21 (2)
22 Het hoefde niet per sé zeg maar ze hadden misschien beter een ander filmpje kunnen
doen (lacht)
23 (5)
24 E: En als je dit zou moeten rangschikken op hoe betrouwbaar je dit vindt? Hoe zou je dat
dan indelen? Welke zou je op één zetten welke op twee welke op drie?
25 P2: Eh::: ehm
26 (3)
27 Ja kijk ik vind gewoon- van bepaalde instanties vertrouw ik het meer zeg maar dus als ik
van de NOS een beeld zou zien denk ik ja dat vertrouw ik wel.
28 En ja die echte beelden die daar zijn opgenomen die vertrouw ik wel ook al weet ik
helemaal niet zeker of die beelden wel echt daar zijn gemaakt.
29 Dan heb ik toch een beetje zoiets van ja
30 (1)
31 Deze beelden gebruiken ze niet voor niets dit is gewoon (.) wat daar gebeurt en je ziet
wel dat het echt is
32 (1)
33 E:::n ik denk ook (.) dit is dan wel betrouwbaar als ze iemand spreken die daar echt
binnen is geweest en zegt dat die in de kerk zat ja (.) dan geloof ik wel dat diegene ook
echt in de kerk zat
34 (2)
35 Even kijken (.) deze of deze zou ik dan op één zetten.
36 E: Je moet even erbij vertellen welke je op waar zet want ik kan niet op het audiofragment
horen welke je aanwijst.
37 P2: Deze vond ik op één, met die man in de kerk
38 E: Ja van de Telegraaf
39 P2: Dan daarna deze (.) dat is waarschijnlijk gewoon omdat ik de NOS volg en dan denk ik
van ja dat zou ik dan gewoon meer vertrouwen ofzo
40 (2)
41 Daarna denk ik NU.nl omdat ik het idee heb dat de grote Nederlandse nieuwszenders
wel gewoon redelijk te goed en eerlijk nieuws overbrengen.
42 Even kijken
43 (0.4) Daarna denk ik want dat is gewoon een samenvatting en dan deze omdat het best
wel een kleine post is en ze niet zo heel veel informatie geven (.) gewoon alleen een
klein tekstje maar twee foto's die ook van hele andere mensen zouden kunnen zijn en
ook gewoon ergens anders gemaakt kunnen zijn
44 (1)
45 En dan daarna deze omdat ja dez- dit zijn gewoon beelden en hoe weet ik nou of die man
het heeft gedaan het zou goed kunnen zijn dat iemand gewoon daar een cirkel om heeft
kunnen zetten en het hoeft helemaal niet deze persoon te zijn (0.6)
46 Dus bij deze denk ik wel ja wie heeft deze beelden gevonden en waarom is dit eh- ja hier
staat ook in de tekst vrijwel zeker dat deze man wordt verdacht ja (.) dat is niet echt heel
duidelijk of eerlijk ofzo
47 (2)
48 Dus daarom zou ik dat doen

Interview vooraf participant 3

E = Emma Kemperman

P3 = Participant 3

Tijd: 3:08

1 E: Zit je veel op je mobiel? (0.4) En wat is dan volgens jou veel?

- 2 P3: Ja ik ben wel echt veel op m'n mobiel.
3 Ik krijg einde van de week dan van zo'n update van hoe je week dan is geweest en ik had dus zondag zo'n melding dat ik echt iets van twintig procent meer op m'n mobiel had gezeten dan die week daarvoor dus ja (.) dat vond ik best veel.
- 4 E: Stond er ook bij hoeveel minuten je op je mobiel zit?
- 5 P3: Ja bij elkaar (0.8) echt iets van viereneenhalf uur per dag ofzo.
6 (1)
7 Maar ik weet het niet meer precies maar wel echt dat ik dacht wow dit is wel heel veel.
- 8 E: Welke apps gebruik je dan?
- 9 P3: Eh::m meestal WhatsApp, Instagram en ik kijk ook wel veel Netflix op m'n mobiel dus ik denk die ook wel en YouTube
- 10 E: En w- waar gebruik je Instagram voor?
- 11 P3: Gewoon een beetje kijken wat mensen posten (0.4) ik ben heel veel aan het scrollen en liken (lacht)
- 12 E: En gebruik je het ook weleens als je nieuwsberichten bekijkt? Zie je wel eens nieuwsberichten voorbijkomen op Instagram?
- 13 P3: Oja best veel (.) vooral bij ontdekken zie je meestal wel nieuws maar dat is ook uit andere landen en ik vind het toch wel fijn om gewoon Nederlands nieuws te volgen.
14 (2)
- 15 E: En volg je ook nieuws op Instagram?
- 16 P3: Ja maar ik kijk er niet heel veel naar ofzo
17 (1)
18 kijk als het heel belangrijk is dan krijg je het toch wel mee
19 (1)
20 en ja dan als ik wat voorbij zie komen klik ik er wel op (.) maar ik ga niet echt vaak naar het account toe
- 21 E: En welke accounts volg je?
- 22 P3: NU.nl maar daar heb ik ook de app van dus ik kijk dan meer op de app
23 (0.6) Ik volg ook de NOS maar ook wel veel sportdingen omdat ik dat eigenlijk het liefst lees en dan heb je niet gelijk zo heel veel informatie maar gewoon (.) ja een beetje de belangrijkste dingen zeg maar (.) de highlights van een wedstrijd ofzo
- 24 E: Kom je nog op andere manieren aan nieuws?
- 25 P3: Ehm:: eigenlijk niet
26 (2)
27 Nee
- 28 E: Wat is het moment dat je de berichten gaat bekijken?
- 29 P3: Wa- wanneer ik op Insta[gram zit?
- 30 E: [nee ik bedoel meer wanneer vind je iets interessant genoeg om er op te klikken?
- 31 P3: Nouja eigenlijk gewoon als t een leuk filmpje of leuke foto is ofzo (.) en soms dan zetten ze er een vraag onder zo van wat vind jij? of wat zou jij doen? en dan vind ik het wel grappig om daarop te reageren.
32 (2)
33 Ik denk zo iets

Thinking-aloud participant 3

E = Emma Kemperman

P3 = Participant 3

Tijd: 5:38

- 1 Nou hier zie ik dus allemaal foto's van ik denk die aanslag (.) allemaal dode mensen en
2 (1)
3 Verwoesting
4 (9)
5 E: Waar kijk je nu naar?

6 P3: Ik ben de tekst aan het lezen (.) dat ze overal onderzoek doen enzo
7 (1)
8 Ja en ze zeggen ook door wie het opgeëist is en volgens mij is het ook wel echt tegen
een religie want het was ook in een kerk enzo
9 (5)
10 Oke (0.6) ik ga nu naar de tweede
11 (13)
12 Dit is wel een beetje (.) een raar filmpje.
13 Die beelden zijn ook super onduidelijk enzo (.) ik snap ook niet echt wat ze nou
eigenlijk allemaal filmen (.) een beetje over die doden mensen ofzo denk ik
14 (4)
15 en iemand praat ook in een andere taal maar er staat geen ondertiteling dus weet ook niet
echt wat ze zeggen
16 (1)
17 En er zit ook niet zo veel tekst onder.
18 (7)
19 Het is wel raar want er staat wel een blauw vinkje bij maar ik ken deze niet
20 (1)
21 Maar misschien is het wel nieuws uit een provincie ofzo (.) ik denk dat die misschien
dan ook gewoon filmpjes pakken van iets wat ze voorbij zien komen (.) niet
zelfgemaakte beelden zeg maar
22 E: Waar kijk je nu naar?
23 P3: Ik kijk even naar het profiel want ik dacht misschien staat daar op waar het nieuws van
is maar (.) ik zie eigenlijk
24 (2)
25 Ja ik zie alleen Vilvoorde ofzo staan (.) dat ken ik ook niet
26 (1)
27 Nouja ik ga maar naar de volgende
28 (12)
29 Echt wel erg dat je gewoon al die mensen ziet zitten en dat ze daarna allemaal dood zijn
30 Dat is echt sick (.) ziek heftig
31 (5)
32 Ja (.) dit zijn gewoon een beetje foto's van het leger vooral
33 Beetje wat de rest ook wel had (.) zeg maar dezelfde informatie
34 (2)
35 Wow iemand reageert daaronder alweer islam (.) dat vind ik zo dom he als mensen dat
soort dingen zeggen dan denk ik altijd ja waarom zeg je dat kan toch ook iemand doen
die niet islam is
36 E: Heb je de reacties aan[geklikt?
37 P3: [Nee dit stond er echt gelijk onder kijk maar
38 (2)
39 Volgens mij hebben ze altijd twee dingen eronder staan (.) beetje de dingen die populair
zijn ofzo
40 Verder lees ik die reacties ook niet maar ik zag dit dan net toevallig
41 (6)
42 Ja en deze pastoor was zelf aanwezig in de kerk en hij vertelt wat hij zag enzo
43 (4)
44 En je ziet ook weer de beelden van die kerk dat het echt helemaal kapot is enzo
45 (6)
46 En dit zijn dan weer ook dingen die er gebeurd zijn.
47 Hier zijn wel echt bijna geen foto's en ook geen filmpje
48 E: Valt je nog meer op?
49 P3: Hm::
50 (2)

- 51 Ja niet echt het is een beetje dezelfde informatie als bij de vorige berichten ook (.) ja het is wel in het Engels maar eigenlijk is heel veel nieuws wat voorbij komt ook wel in het Engels dus ik denk dat niet ineens van oh dat is echt super anders maar misschien dat als je niet echt goed Engels kan dat je het dan niet zou lezen ofzo
- 52 (4)
- 53 Ja dat was 't wel (lacht)

Vragen achteraf participant 3

E = Emma Kemperman

P3 = Participant 3

Tijd: 5:26

- 1 E: Als je de berichten voor je neemt en je kijkt naar de dingen die hetzelfde zijn of juist de verschillen (.) wat valt je dan op?
- 2 P3: Ze hebben 't allemaal over die aanslag (.) een ook veel over hoeveel er dood zijn enzo.
- 3 Het zijn allemaal best wel heftige beelden en ik denk dat mensen dat ook interessant vinden.
- 4 Die van NU.nl is bijvoorbeeld niet zo heel heftig want dat zijn alleen een beetje die soldaten maar de rest laat echt allemaal kapotte dingen zien en je ziet ook bloed en dode mensen enzo
- 5 E: En wat vind je daarvan?
- 6 P3: Ja best gek eigenlijk dat je daar gewoon foto's van mag maken enzo (.) misschien staat je moeder of vader ofzo ineens dood op de foto denk dat dat toch niet zo leuk is.
- 7 E: En eh:: welke verschillen zie je nog meer? Of zie je überhaupt nog andere verschillen?
- 8 P3: Uhm ja sommige zijn filmpjes en de andere foto's en sommige hebben meer tekst dan de andere (.) dat een beetje
- 9 E: En als je minder naar de inhoud kijkt en meer de dingen eromheen?
- 10 P3: Eh:::
- 11 (3)
- 12 Bij de NOS hebben ze geen tekst op de foto's gezet en bij de rest wel
- 13 Bedoel je dat?
- 14 E: Er zijn geen goede of slechte antwoorden je mag gewoon zeggen wat je opvalt.
- 15 Heb je ook naar de zenders gekeken?
- 16 Je zei eerder al bij VTM nieuws ja dat is misschien wel regionaal nieuws?
- 17 P3: O ja ik heb daar ook wel naar gekeken (.) maar niet echt mee bezig gehouden omdat ik de meeste wel kende maar alleen die van VTM niet.
- 18 (1)
- 19 En die laatste weet ik ook niet maar dat is ook niet Nederlands dus dat vind ik niet heel raar denk ik
- 20 (4)
- 21 Ik wist alleen niet dat de Telegraaf en RTL ook Instagram hadden (lacht) ik dacht gewoon dat die een beetje dingen in de krant zetten (.) nouja RTL trouwens niet (lacht) sorry dat is een foutje die dacht ik dat ze alleen tv maakten
- 22 E: Alleb[ei]?
- 23 P3: [Nee ik bedoel RTL tv en Telegraaf krant
- 24 E: Als je de berichten van één tot zes zou moeten zetten op welke je het meest en minst betrouwbaar vindt (.) hoe zou je ze dan rangschikken?
- 25 P3: Nou sowieso NOS als eerste denk ik.
- 26 Ik volg de NOS ook en ik heb wel het idee dat ze altijd wel berichten erop zetten die wel echt zijn enzo
- 27 En ze zijn ook gewoon altijd best
- 28 (2)
- 29 Ze hebben zeg maar niet echt een mening volgens mij en proberen het gewoon echt zo te laten zien zoals het is
- 30 (3)

31 Oke en daarna::
32 (2)
33 Ja daarna zou ik dan denk ik toch NU.nl doen ook al hebben ze niet echt veel informatie
enzo maar ze hebben die foto's denk ik wel echt zelfgemaakt (.) ofnee wacht eerst die
van de Telegraaf en daarna van NU.nl
34 (2)
35 E: Waarom?
36 P3: Ja ik vind de Telegraaf niet echt per se super erg betrouwbaar ofzo maar dit is gewoon
wel een filmpje van iemand die erbij was en het heeft meegemaakt enzo en dan denk ik ja
daar ga je niet over liegen en ze hebben het verder ook niet over andere dingen
37 (2)
38 Ja die als tweede en dan daarna NU.nl
39 En daarna die bewakingsbeelden want je ziet ook wel echt dat het in die kerk is
40 (4)
41 En dan daarna die Engelse (.) niet omdat het uit een ander land komt ofzo want ik lees
ook wel eens nieuws wat uit het buitenland komt maar meer omdat die foto's niet zo veel
laten zien en buzzfeednews klinkt niet als een hele serieuze (.) nieuwsding
42 En als laatste die VTM want die filmpjes zijn gewoon raar
43 (2)
44 Volgens mij hadden ze ook niet zo veel volgers dat vind ik dan ook gelijk minder dan
denk ik ja als het echt een goede zou zijn zouden ze ook wel meer volgers hebben

Interview vooraf participant 4

E = Emma Kemperman

P4 = Participant 4

Tijd: 2:58

1 E: Spendeer je veel tijd op je mobiel?
2 P4: Ja (lacht)
3 E: Ja?
4 P4: Heel veel
5 E: En wat is veel?
6 Eh:: ah je hebt zo'n app op je telefoon en dan kan je zien hoe lang je per dag op je
telefoon zit volgens mij zit ik er echt wel drie uur op
7 E: En (.) welke apps gebruik je daarop het meest?
8 P4: Eh::m ik denk Instagram, WhatsApp, Snapchat.
9 Maar ik kijk op best veel Netflix op m'n telefoon (.) of ja en m'n mail gebruik ik
natuurlijk ook wel (.) die dingen denk ik
10 E: En waar gebruik je Instagram het meest voor?
11 P4: Eh::m om te scrollen door plaatjes
12 E: Ja? Welke (.) wat voor een accounts volg je het meest? Vriend[en]? Of bekende mensen?
13 P4: [ja
14 Ja vooral ook wel veel bekende (.) ja van die influencers best wel veel modegerelateerd
denk ik wel
15 (1)
16 En ja ik heb daarnaast ook wel vrienden ertussen
17 E: En zie je ook weleens nieuwsberichten voorbij komen op Instagram?
18 P4: Eh::: ja (.) vooral heel veel in stories zie ik best wel veel bijvoorbeeld als opeens zoals nu
net had groenlinks ofzo hadden ze de klimaatwet door laten gaan of was dat ingegaan en
dat zie je dan meteen
19 (2)
20 Dus af en toe zie ik dat wel in een keer als er groot nieuws is dan zie je dat iedereen
erover aan het plaatsen is
21 E: Dus als het heel groot is dan komt het bij jou voorbij?
22 P4: Ja

- 23 E: Zoek je het ook wel eens zelf op?
24 (3)
25 P4: Op Instagram? Of gewoon in het algemeen?
26 E: Op Instagram en in het algemeen?
27 P4: Ja af en toe wel eens maar niet (.) niet heel vaak ik ben vooral op NU.nl aan het kijken
28 E: En kom je nog op andere manieren aan nieuws?
29 P4: Eh:m
30 (3)
31 Nee eigenlijk niet
32 E: Dat is ook een antwoord (lacht) Wanneer klik je een nieuwsbericht aan? Want ik bedoel het kan wel voorbij komen maar klik je het ook wel eens aan? Wat zijn dingen die je aanspreken?
33 P4: Nouja de kop die moet je gewoon aanspreken en de foto denk ik die erbij staat en als dat iets is waar jij- wat ik leuk vind om te lezen waarvan ik denk van oh (.) dat geeft toevoeging dan klik ik het aan

Thinking-aloud participant 4

E = Emma Kemperman

P4 = Participant 4

Tijd: 11:12

- 1 P4: Wow ik zie hier wel een heftige foto
2 (6)
3 Dit is wel echt naar om te zien
4 (3)
5 Ik merk toch dat ik sneller op de foto's klik die er heftig uit zien dan gewoon normaal
6 E: Oke je bent nu bij de Telegraaf
7 (8)
8 P4: Nou ik ben toch ook wel benieuwd naar hoe mensen reageren hierop
9 (12)
10 Ik kijk nu naar NU.nl
11 (4)
12 E: Naar welke kijk je?
13 P4: Deze is van NU.nl
14 (13)
15 Er zitten wel echt heftige foto's tussen
16 E: Als je die berichten bekijkt (.) waar kijk je het eerst naar? En wat daarna?
17 P4: Ehm::
18 (2)
19 Ik kijk natuurlijk meteen naar die foto's
20 (9)
21 En dan kijk ik naar wat er onder is geplaatst door de NOS
22 (12)
23 Maar ik ga toch sneller naar de foto's kijken dan dat ik het berichtje lees wat er onder staat
24 (16)
25 Ik vind de berichtjes waar meerdere foto's staan wel interessanter dan (.) dat er maar twee foto's
26 (36)
27 E: Waar kijk je nu naar?
28 P4: Ik kijk nu naar het filmpje van VTM Nieuws
29 (16)
30 Ze maken wel allemaal op hele andere soorten manieren (.) maken ze berichten
31 E: Op wat voor een manieren dan?

- 32 P4: Nou de ene doet heel erg met filmpjes en de andere juist heel erg met beeld (.) de andere juist met een hele grote kop en maar twee beelden
- 33 E: Waar zou je dan eerder op klikken?
- 34 P4: Op de meerdere foto's
- 35 (15)
- 36 E: Zijn er nog andere dingen waar je naar kijkt?
- 37 P4: Ehm ja naar de tekst maar ik vind toch wel een beetje dat het een iets te lange tekst is voor Instagram [[NOS]]
- 38 (4)
- 39 Dat ga je niet helemaal doorlezen of in ieder geval ik niet
- 40 (5)
- 41 E: Heeft een van de berichten een tekst met berichten waarvan je zegt die is wel goed qua lengte?
- 42 P4: Ja die van NU.nl (.) die is gewoon daar (.) krijg je niet gelijk zo'n hele lap tekst bij dat zijn gewoon twee korte stukjes waar je wel snel doorheen leest
- 43 (6)
- 44 Ofja gewoon de filmpjes dat is natuu-
- 45 (2)
- 46 Nog beter dan tekst
- 47 (17)
- 48 Ik ben ook altijd wel geneigd om in de comments te gaan kijken hoe personen reageren
- 49 (5)
- 50 E: Lees je comments vaak?
- 51 P4: Ja af en toe wel
- 52 (21)
- 53 Ik vind het wel heftig dat er gewoon zomaar een foto staat van een (.) van een overleden meisje
- 54 (18)
- 55 E: Zijn er verder nog dingen die je bekijkt?
- 56 P4: E::hm
- 57 (4)
- 58 E: Wat doe je nu?
- 59 P4: Ik heb nu een hashtag aangeklikt (.) er zijn natuurlijk ook heel veel hashtags onder de berichten
- 60 (19)
- 61 Dit is ook weer een filmpje van braham(.)mastra en dit is echt een filmpje in de kerk echt net door iemand gefilmd ik denk dat het echt net is gebeurd ofzo
- 62 (3)
- 63 E: Volgens mij staat deze ook in een van de nieuwsberichten
- 64 (23)
- 65 P4: Ja oja hier bij de Telegraaf
- 66 (27)
- 67 E: Als je voor jouw gevoel klaar [bent dan gaan we door naar de andere vragen
- 68 P4: [Ja

Vragen achteraf participant 4

E = Emma Kemperman

P4 = Participant 4

Tijd: 3:28

- 1 E: Je hebt de berichten net gezien en je hebt al een beetje uitgelegd hoe ze van elkaar verschilden (.) zijn er nog meer dingen waarin ze van elkaar verschilden wat jij- wat jou opviel?
- 2 P4: Nou de ene had echt puur foto's en de andere een filmpje (.) en de lengtes van de teksten verschillen ook heel erg

3 (2)
4 En
5 (7)
6 Ja de ene pagina wordt gewoon veel beter bezocht dan de ander
7 (11)
8 E: En als je ze zou moeten rangschikken op betrouwbaarheid? Dat bericht lijkt mij het
meest betrouwbaar en die het minst (.) hoe zou je ze dan rangschikken?
9 P4: Ehm::
10 (6)
11 Ja nee dan zou ik bijvoorbeeld zo'n filmpje van de Telegraaf die heeft dan een filmpje
van echt iemand die daar z'n verhaal doet dat vind ik dan veel betrouwbaarder dan
bijvoorbeeld alleen van de NOS foto's met een stukje tekst eronder
12 Dit wordt gewoon echt verteld vanuit het perspectief van iemand die daar echt bij is
geweest
13 (14)
14 Maar omdat ik zelf ben- ik volg NOS volg ik zelf wel dus ik vind dat wel een
betrouwbare
15 E: En als je ze van één tot zes neer zou moeten zetten?
16 P4: Van betrouwbaar naar niet betrouwbaar?
17 E: Ja
18 P4: Eh:m dan denk ik de Telegraaf als meest betrouwbaarste bericht omdat dat echt een
filmpje is van die man zelf
19 (4)
20 En daarna
21 (4)
22 NU.nl?
23 (5)
24 Nee wacht eerst de Telegraaf dan RTL (.) dan NU.nl (.) dan NOS en als laatste BuzzFeed
25 E: En VTM moet er nog tussen of niet?
26 P4: Oja dan die als een na laatst
27 E: Waarom heb je deze twee als laatste neergezet?
28 P4: Ik weet niet omdat ik BuzzFeedNews in ieder geval niet heel erg goed ken en VTM
nieuws ook niet zo goed ken
29 (2)
30 E: En waarom heb je dan die als laatst neergezet? Waarom BuzzFeed als laatst en niet
VTM?
31 (11)
32 P4: Ik denk omdat VTM een video heeft en BuzzFeed alleen twee best onduidelijke foto's en
bij VTM krijg je een beter beeld van wat er aan de hand is daar
33 (2)
34 Dat het gewoon echt live is

Interview vooraf participant 5

E = Emma Kemperman

P5 = Participant 5

Tijd: 3:08

1 E: Ik wilde als eerst weten of je veel tijd op je mobiel spendeert
2 P5: Eh ja ik probeer er wel op te letten om niet te veel te doen en ik heb laatst ook een week
lang zonder gedaan
3 E: Ja?
4 P5: Ja omdat ik er te veel op m'n telefoon zit m[aar
5 E: [Was het moeilijk?
6 P5: Nou ik vond het nog wel meevallen maar het is meer als je weet als je het niet mag dan
doe je het ook automatisch minder vind ik

- 7 En als je hem gewoon niet bij je hebt dan denk je ook niet van oh laat ik nu even je houdt gewoon veel meer tijd over
- 8 En verder denk ik wel ja m'n schermtijd zegt ongeveer aan drie a vier uur per dag
- 9 E: Ja
- 10 P5: Dus ja best wel veel vind ik
- 11 E: Ik denk dat de meeste mensen dat hebben (.) de meeste mensen die ik heb gesproken in ieder geval die hadden dat ook
- 12 Ehm welke apps kijk je dan het meest op als je je mobiel gebruikt?
- 13 P5: Ik denk Snapchat
- 14 E: Daar zit je drie uur per dag op? (lacht) of ook nog andere?
- 15 P5: Nee dat niet (lacht) ook wel gewoon nog een beetje Instagram en Netflix enzo maarja vooral Snapchat
- 16 E: En ehm waar gebruik je Instagram voor als je daar op zit?
- 17 P5: Mm nou ik vind Instagram altijd een beetje (.) het is heel snel dat je er echt lang op zit en dan probeer ik altijd zo te zeggen oke nu is het genoeg
- 18 En dan kijk ik meestal gewoon op de dingen die ik volg maar ik volg niet heel veel
- 19 En om er af en toe zelf foto's op te zetten
- 20 E: Ja (.) wat voor een dingen volg je?
- 21 P5: Ja gewoon mensen die ik ken
- 22 E: Gewoon vrienden?
- 23 P5: Ja niet van die grote accounts
- 24 E: Nee (.) oke
- 25 P5: Ja en het journaal (.) ja NOS kort
- 26 E: Ja ik ken het (.) ja dus je ziet het nieuws ook wel eens voorbij komen op Instagram?
- 27 P5: Ja
- 28 E: Maar dan via kort (.) verschijnt het ook wel eens op je feed? Laat maar zeggen de berichten die je gewoon bij je posts op Instagram voorbij ziet komen? Of alleen in stories? NOS kort is stories toch?
- 29 P5: Ja en ook gewoon (.) ook bij home
- 30 E: Oke en zie je die ook wel eens voorbij komen?
- 31 P5: Ja
- 32 (3)
- 33 Ja verder volg ik eigenlijk gewoon alleen mensen die ik ken
- 34 E: Heb je ook andere manieren waarop je nieuws leest of tegenkomt?
- 35 P5: Ja gewoon via tv en kijk ik gewoon het journaal mee met m'n ouders en op school kijken we soms wel debatten terug enzo over (.) dingen die zijn gebeurd
- 36 E: Oke even kijken
- 37 Als je iets voorbij ziet komen van nieuws wanneer zou je dat dan aanklikken om er meer over te lezen?
- 38 P5: Ik denk als het met mensen te maken heeft eh ja en aanslagen enzo vind ik altijd wel gewoon belangrijk om te weten
- 39 E:n als er iets gebeurt wat voor mijn doelgroep wel van belang is (.) ik vind dat wel interessant om te weten

Thinking-aloud participant 5

E = Emma Kemperman

P5 = Participant 5

Tijd: 6:09

- 1 E: Je bent nu **als eerste de tekst aan het lezen?**
- 2 P5: Ja
- 3 E: Oke
- 4 (25)
- 5 P5: Ja dat het in een hotel is dat is wel naar als je daar op vakantie gaat denk ik
- 6 (1)

7 Omdat ja omdat je daar als plek naartoe gaat als toerist
8 En kerken
9 E: Je leest eerst de tekst en daarna ga je naar de foto's?
10 P5: Ja want dan weet ik waar het over gaat
11 E: Oke
12 (33)
13 Had je net naar het filmpje gekeken?
14 P5: Ja ehm (.) ja ik zag ehm
15 Ja wel heftig dat dat soort dingen gebeuren denk dat ik er wel minder snel naartoe zou
gaan
16 (24)
17 E: Waar kijk je nu naar?
18 P5: Ja nu lees ik de tekst en hier wordt tot nu toe wel de meeste informatie gegeven
19 (21)
20 E: Oke nu ben je bij de Telegraaf?
21 P5: Ja
22 (4)
23 Ik vind het wel interessant dat ze eh een interview hebben met iemand die erbij was
24 (6)
25 E: Als je de filmpjes bekijkt doe je dat meestal met of zonder geluid?
26 P5: Eh: ja als er ondertiteling bij staat doe ik het meestal zonder geluid als er andere mensen
bij zijn is dat gewoon handiger
27 (9)
28 M: ja ik vind wel dat ze wel interessant dat ze een interview hebben maar ik vind wel dat
ze niet zo veel informatie geven over wat er gebeurd is
29 (3)
30 Want (.) ja je weet eigenlijk als je alleen het filmpje ziet en je weet verder niet wat er
gebeurd is weet je niet dat er een aanslag ja je weet wel dat er een aanslag is gepleegd
maar niet waar en waarom en (.) ja
31 (33)
32 Ja dat waren ze

Vragen achteraf participant 5

E = Emma Kemperman

P5 = Participant 5

Tijd: 2:23

1 P5: Nou ik denk eh NOS en deze ja NU.nl die hebben sowieso wel de duidelijkste foto's en
waar je het meeste mee kan ofzo
2 En deze twee VTM Nieuws en RTL die hebben filmpjes waarvan ik niet echt kan
zeggen van oh ja dat je daar echt iets aan hebt ofzo
3 Hier (.) dit zijn gewoon echt persoonlijke foto's en dit (.) ja dat spreekt me meer aan dan
een filmpje waarop je misschien een dader ziet die er misschien wel niks mee te maken
heeft
4 E: En als je deze berichten zou moeten rangschikken op betrouwbaarheid welke zou je op
één zetten welke op twee drie vier vijf zes?
5 P5: Nou als eerste de NOS en dan denk ik NU.nl
6 E: Kan je ook uitleggen waarom?
7 P5: Ja gewoon omdat het is wel een beetje nationale nieuwszenders van Nederland dus dat
vertrouw ik dan wel het meest en NU.nl denk ik dat wel meer betrouwbare dingen op
staan dan RTL en VTM Nieuws ken ik sowieso niet
8 En Telegraaf daarna denk ik omdat ik die beter ken
9 (3)
10 Ja dit zijn getallen en getallen kunnen altijd nog afwijken

- 11 En (.) verder ja eh:: ik denk dat ik daarna ja RTL en dan daarna die van de Telegraaf wel
omdat het Nederlands is en Nederlandse journalisten wel gewoon goed zijn
12 En daarna deze -BuzzFeedNews-
13 NOS, dan Nu.nl, Telegraaf, RTL, VTM Nieuws en dan BuzzFeedNews

Interview vooraf participant 6

E = Emma Kemperman

P6 = Participant 6

Tijd:

- 1 E: Spendeer je veel tijd op je mobiel?
2 P6: Ja
3 E: Wat zou je zelf e::h zeggen dat veel is?
4 P6: Ja ik denk drie en een half uur per dag ofzo?
5 Maar dat is ook met Google maps enzo inclusief.
6 E: En waar gebruik je het het meest voor?
7 P6: M::: ja ik denk vooral gewoon social media: WhatsApp, Snapchat, Instagram
8 (1)
9 dat
10 E: Waar gebruik je Instagram voor?
11 P6: Ja (.) vooral eigenlijk voor het kijken (.) naar (.) vrienden
12 (1)
13 wat die allemaal aan het doen zijn.
14 Ik ben niet iemand die zelf heel veel post.
15 E: Zie je ook weleens nieuwsberichten voorbijkomen op Instagram?
16 P6: Ja.
17 E: Wat voor een soort nieuws is dat?
18 P6: Ja landelijk vooral.
19 Gewoon een beetje dingen die in Nederland gebeuren
20 (1)
21 gisteren heel veel over stemmen (.) Europese verkiezingen en
22 (2)
23 ja
24 Maar ook dingen zoals (.) de abortuswet enzo
25 (1)
26 daar krijg ik wel veel over te zien.
27 Maar vooral als er een beetje ophef over is en niet over (.) gewoon (.)
standaard nieuws.
28 E: Krijg je die berichten te zien omdat je nieuwszenders zelf volgt?
29 P6: Nee.
30 E: Dat komt binnen via ander[e:-
31 P6: [Ja:
32 E: [via andere kanalen?
33 P6: Van vrienden ofzo
34 E: Hoe kom je verder aan nieuws?
35 P6: E:::
36 E: Kijk je uberha[upt naar nieuws?
37 P6: [Ja ik-
38 Ik lees de krant (.) we hebben hier de Volkskrant die elke dag thuiskomt en ik
lees Nu.nl veel
39 E: Gewoon de app [van Nu.nl?
40 [Ja
41 E: E::hm wat is het moment dat je nieuwsberichten aanklikt?

42 P6: Ja (.) vooral als ik ergens een pushnotificatie van krijg ofzo van Nu.nl.
43 Ik krijg nu dan vaak dingen over Brexit.
44 Als ik op die berichten klik dan ben ik op de app en dan kijk ik gewoon een
beetje verder
45 (1)
46 Of als er iets in het nieuws is wat ik heel interessant vind dan zoek ik dat op

Thinking-aloud participant 6

E = Emma Kemperman

P6 = Participant 6

Tijd: 10:07

1 E: Waar kijk je naar?
2 P6: Ik ben nu de tekst eerst aan het lezen en daarna ga ik de plaatjes bekijken.
3 (23)
4 E: Wat denk je nu?
5 P6: Ja gewoon heel heftig als je de tekst leest dat er zoiets is gebeurd (.) en dan ben ik
wel benieuwd gewoon naar hoe het daar gaat en hoe mensen er op reageren (.)
enzo (.) denk ik (.) en:::
6 (2)
7 Ja ik vind het ook fijn dat ze ook dingen zeggen over wat de regering er over
heeft gezegd en wat de situatie nu is zodat je ook een beetje weet hoe het er aan
toe gaat.
8 (7)
9 Ja die foto's zijn gewoon echt heel heftig
10 (1)
11 Daar wordt je niet (.) blij van om te zien.
12 Maar ik denk- wel- (.)
13 Ik vind het wel altijd (.) soort van mooi dat het gedeeld wordt dat je weet (.) wat
er daar aan de hand is dat je ook weet hoe heftig het is enzo.
14 Het zijn wel echt erge foto's.
15 (5)
16 Ja
17 (2)
18 Mag ik door?
19 E: Ja vertel maar gewoon wat je doet wat je ziet en wat je opvalt.
20 P6: Oke dan ga ik nu naar de tweede (achtergrondgeluiden van de video)
21 Het is echt enorme chaos
22 (2)
23 Het lijkt wel alsof iedereen over straat aan het lopen is zoekend naar mensen die
ze (0.4) kennen ofzo
24 (9)
25 Mensen zijn allemaal aan het bellen naar familie en vrienden
26 (3)
27 Ik denk ook dat me dat vooral altijd heel erg bij blijft bij zulke aanslagen zijn al
die getallen die er onder de foto's staan ook over (.) eh::m hoeveel (.) mensen er
zijn overleden tot nu toe zeg maar (.) waar het dodental opstaat
28 (2)
29 En (.) ja
30 (10)
31 E: Ben je nu bij het derde bericht?
32 P6: Ja
33 (9)
34 Ja ik vind het altijd heel naar om zo'n man te zien die dit dan heeft gedaan ik kan
daar niet zo goed tegen ik skip dat meestal een beetje (lachen)

35 Ik word daar echt heel naar van ook eh::m
36 (1)
37 Toen bij dat van die Anne Faber dat wil ik gewoon niet zien
38 (2)
39 Maar ik vind het wel heel goed dat ze het vrijgeven want het is wel belangrijk dat
die persoon-
40 Nouja het was hier een zelfmoordactie he
41 (1)
42 Maar dat er bij-
43 Dat bij terroristische aanslagen die persoon wel gevonden wordt (.) denk ik?
44 Net als hier in Utrecht dat je wel weet en dat diegene gevonden kan worden
45 (1)
46 Anders kan de zaak ook niet opgelost worden
47 E: Waar keek je nou net als eerst naar? Het plaatje of de tekst?
48 P6: Ik keek eerst naar de tekst (.) ik kijk altijd eerst naar de tekst ofja het ligt er een
beetje aan
49 Kijk als er-
50 Ik-
51 Kijk ik kijk nu naar de plaatjes en er zijn meerdere foto's maar meestal zie ik
eerst het eerste plaatje en ga ik daarna naar beneden om de tekst te lezen en
daarna kijk ik naar de andere foto's die erop staan en bij een filmpje zet ik vaak
het geluid aan (.) en dan lees ik de tekst ondertussen en dan hoor je een beetje wat
er gezegd wordt en dan daarna kijk ik hem gewoon nog een keer en dan weet ik
wat eronder staat dus dan kan je met wat meer (.) dingen die je weet naar de
video kijken
52 (2)
53 Dus ik heb nu net even dit plaatje bekeken en ik ga nu de tekst eronder lezen
54 (29)
55 En ja ik vind het ook altijd heel goed als ze allemaal informatie geven over dat er
mensen zijn opgepakt en of wie er verantwoordelijk voor is enzo want ik denk dat
als je weet of een groep het gedaan heeft ofzo dat je dan ook niet de straat opgaat
omdat het misschien nog een keer kan gebeuren (.) dat is wel heftig
56 E: Kijk je ook nog naar andere dingen?
57 P6: Soms wel maar meestal niet
58 Ik lees ook geen reacties op berichten op Instagram want ik vind heel vaak de
mensen alleen maar onzin reageren onder foto's (.) soms wel interessant maar
heel vaak zijn het gewoon dingen die mensen gewoon maar zeggen wat ze
denken op dat moment ofzo
59 (2)
60 Ik vind die reacties stom en mensen zeggen gewoon van alles en denken niet aan
anderen
61 Ik vind het ook altijd wel fijn als die functie wordt uitgezet bijvoorbeeld als
bekende mensen dat doen bij hun foto's
62 (1)
63 Kijk als ik zelf een foto post en iemand zet eronder mooie foto dan denk ik ja wel
leuk maar bij zulke berichten zetten mensen gewoon best wel (.) disrespectvolle
dingen en dat vind ik niet leuk om te lezen
64 Soms kijk ik nog wel op reacties met persoonlijke verhalen erin dan klik ik er wel
op
65 (1)
66 Maar ik lees niet standaard reacties ofzo
67 (8)
68 Ja super erg dat hij gewoon daar ernaast stond
69 (17)
70 Allemaal filmpjes met allemaal chaos

- 71 (23)
 72 Ja kijk ik vind bijvoorbeeld hier als er zo'n heel verhaal staat als reactie denk ik soms nog wel oke dat wil ik wel even lezen (.) **maar nu doe ik dat niet want het bericht is te lang**
- 73 (5)
 74 Ik ben nu bij de laatste trouwens
 75 E: Waar kijk je nu naar?
 76 P6: **Naar de tekst**
 77 (1)
 78 **En dan- ja ik was vooral een beetje gefocust op de getallen die er stonden over hoeveel mensen er gewond (.) en eh: geraakt waren en op wat voor plekken het gebeurt**
- 79 Dat vind (.) ik (.) ook altijd wel boeiend omdat je dan weet-
 80 Ja het zijn toch altijd best wel plekken waar veel mensen komen en ook met zo'n kerk dan gaat het ook gelijk heel erg om het geloof
- 81 (2)
 82 Maar het is hier ook wel in hotels enzo (.) dus
 83 (1)
 84 **Hashtags kijk ik trouwens ook niet naar (lacht) dus die heb ik niet gelezen**
 85 E: Je leest ze niet dus je klikt ze dan ook niet aan?
 86 P6: Nee ik kijk er echt niet eens naar (.) **ik hecht er echt totaal geen aandacht aan**
 87 E: En links in berichten?
 88 P6: Daar klik ik wel op.
 89 Soms heb je zo'n link dat er daaronder dan wat meer informatie staat zeker als ik het een interessant onderwerp zoals dit.
 90 Ik zou denk ik bij dat filmpje misschien wel (.) op de:: link klikken er is geen link maar als die er zou zijn zou ik dat wel doen om te kijken of er ook een langer filmpje is.

Vragen achteraf participant 6

E = Emma Kemperman

P6 = Participant 6

Tijd: 7:46

- 1 E: Als je nou die zes berichten bij elkaar ziet (.) wat (.) wat zijn de verschillen daartussen en wat valt je vooral op?
- 2 P6: Het [v-
 3 E: [je mag de berichten tussendoor ook aanklikken als je dat wil hoor
 4 P6: Het valt me vooral heel erg op dat het overal heel erg chaos is op straat dat er allerlei politieagenten lopen en dat mensen echt met banken lopen en (.) tafels ook het is niet erg duidelijk waarom maar je ziet gewoon heel veel dingen gebeuren.
 5 (0.4)
 6 Ze zijn ook allemaal aan het bellen (.) hier ook een vrouw die over d'r kleindochter heen hangt en ja allemaal grafkisten enzo die hele kerk die gesloopt is en ja je ziet gewoon overal (.) dat de hele stad soort van opge:::- hoe noem je dat? ja
 7 (1)
 8 Beetje kapot gaat daaraan zegmaar
 9 E: En eh::m als je kijkt naar minder naar de inhoud kijkt en meer naar de dingen eromheen?
 10 Zoals bijvoorbeeld van wie het bericht is?
 11 P6: Verschilt een beetje omdat op m'n eigen pagina weet ik wel soort van wie het verspreid en als ik op die ontdekken pagina zit en ik kom zulke berichten tegen dan kijk ik er wel naar om te kijken hoe betrouwbaar het is (.) maar:
 12 (0.3)
 13 Aan de andere kant (.) iemand anders kan ook zomaar dingen plaatsen.

14 (1)
15 Als het een interessant nieuwsbericht kijk ik wel of het van een krant komt of dat het
een willekeurig iemand is die het heeft geplaatst
16 (1)
17 Dus als de Volkskrant het heeft geplaatst dan- maar er zijn ook veel mensen die een
screenshot maken van nieuwsberichten op Insta en dat dan delen.
18 Het is misschien een beetje naïef maar ik ga er meestal gewoon van uit dat als het om
zoiets heftigs gaat dat mensen wel- zeker ook met al die video's dat het wel echt van een
nieuwspagina afkomt en dat het niet iets heel raars is wat er staat
19 E: Heb je net ook gekeken naar de verschillende bronnen?
20 P6: Niet heel erg (0.3) wel een beetje maar ik zou ze nu niet uit m'n hoofd kunnen
opnoemen ofzo.
21 Ik kijk wel vaak naar hoeveel volgers een account heeft zodat ik een beetje weet of
mensen er ook wel nagedacht wordt over de inhoud of dat het één toevallig hele
bekende post is omdat het over zo'n soort iets gaat.
22 Het aantal reacties op een post zegt ook niks want het kan een of andere grote ruzie zijn
die ontstaat en dan heb je ineens zeshonderd reacties terwijl het nergens op slaat omdat
iedereen er een beetje op aan het reageren is.
23 Ook likes zeggen niet echt veel want ik denk dat heel veel mensen een beetje blind
dingen liken en daar niet echt bij nadenken ofzo (.) het is maar één knop even indrukken
dus dan is het ook niet zo boeiend of je wel echt het bericht helemaal gelezen hebt.
24 Iemand volgen doe je wel echt bewust want dan kies je ervoor om zelf die dingen ook
voorbij te krijgen en bij likes niet echt.
25 E: Als je dan de zes berichten bekijkt zou ik je even willen vragen of je kan aangeven
welke berichten je betrouwbaarder vindt en welke minder betrouwbaar.
26 Je mag ze rangschikken van één tot zes van betrouwbaar naar niet betrouwbaar.
27 (1)
28 En dan mag je zelf aangeven waarom.
29 P6: Oké
30 (13)
31 Ik denk dit ik de NOS het betrouwbaarst zou vinden (.) ook omdat dat het nationale
nieuws van Nederland is dus als zij iets plaatsen dan ga ik er wel vanuit dat dat klopt en
goed is onderzocht en dat ze daar goede informatie voor hebben gebruikt.
32 (4)
33 Ik denk dat ik de minst betrouwbare die van de Telegraaf zou vinden omdat je altijd een
beetje hoort dat de Telegraaf niet helemaal kloppend nieuws heeft enzo (.) verder zou
ik
34 (1)
35 Ik zou BuzzFeed dan als vijfde zetten- nee wacht ik zou deze als laagste neerzetten want
als ik ook naar die pagina ga dan zie ik niet per sé echt (0.3) echt nieuwsberichten.
36 (1)
37 Je ziet hier gewoon een beetje dingen over Kylie Jenner en het zijn een beetje vage
plaatjes met een beetje tekst erbij.
38 Nee deze zou ik als minst betrouwbaar zetten ook al heeft die de meeste volgers.
39 Daarna dan de Telegraaf omdat die (.) ja dat heeft gewoon niet een hele goede naam in
Nederland.
40 Dan daarna deze VTM nieuwspagina want (.) ik ken dit gewoon eigenlijk helemaal niet
(.) ik zou niet weten wat VTM nieuws is en
41 (2)
42 Ja er staat hier bij het account ook niks anders dan #VTMnieuws maar ik ken het niet
dus dan zou ik denken oké misschien niet helemaal- het is ook niet dat je denkt wow dit
is super bekend
43 Dan daarna NU.nl want NU.nl geeft wel betrouwbare informatie denk ik maar het is wel
altijd gewoon een beetje snel en gebaseerd op dingen van ergens anders dus ze halen
hun nieuws van NOS of van RTL-

- 44 (2)
45 Het is niet alsof zij direct volgens mij echt mensen van NU.nl ergens zouden hebben staan.
46 Dan daarna RTL omdat RTL wel gewoon een hele belangrijke nieuwszender in Nederland is en dan dus op één de NOS omdat (.) ja (.) ik vind de NOS gewoon wel altijd een betrouwbare- (.) ze hebben wel betrouwbaar nieuws

Interview vooraf participant 7

E = Emma Kemperman

P7 = Participant 7

Tijd: 4:17

- 1 E: Gebruik je je mobiel veel?
2 P7: Ja (lacht)
3 E: Nou dat is het algemene antwoord dat ik krijg (lacht)
4 P7: Zeker op deze leeftijd (lacht)
5 E: Wat zou je zeggen dat veel is?
6 P7: Ehm als ik wakker wordt dan kijk ik eerst op m'n telefoon dat is het eerste wat ik doe
7 E::n aan de ontbijttafel altijd een beetje Instagram en Facebook en kijken wat er gebeurd is of iemand er iets leuks op heeft staan en dan naar school en dan in de tussenuren of in de pauze zit ik ook altijd op m'n telefoon
8 E: Hoeveel uur denk je bij elkaar zal zijn?
9 P7: Dat kan je zien op Instagram of niet? Hoeveel uur je er op zit?
10 E: Is dat voor je hele mobiel gebruik of alleen voor Instagram?
11 P7: Alleen voor Instagram
12 Maar heel mobiel gebruik denk ik
13 (2)
14 Weet niet wat is gemiddeld? denk dat ik daar best wel boven het gemiddelde zit namelijk
15 E: Ik weet niet zo goed wat het gemiddelde is
16 Ik heb de meeste mensen horen zeggen rond de drie vier uur misschien wel
17 P7: Ja daar zit ik denk ik wel in de buurt
18 E: Ja
19 P7: Misschien iets meer de andere dag dan de andere dagen
20 E: Ja het verschilt natuurlijk ook per dag
21 Ja (.) ehm je zei al ja ik zit wel eens op Instagram (.) zijn er ook andere apps die je-
22 P7: Ja snapchat WhatsApp natuurlijk ehm Facebook dan maar Facebook zit ik vooral omdat ik bij een sportvereniging zit die alles via Facebook doet maar verder heb ik niks echt met Facebook
23 Voor familie maar niet voor vrienden
24 Ehh:m ja mail gaat allemaal via de telefoon
25 Dat soort dingen
26 E: Ja en waar gebruik je Instagram voor? Is het vooral voor contact met vrienden of volg je echt bepaalde accounts met een reden?
27 P7: Qua gewoon normaal zit ik echt alleen maar met vrienden op Instagram omdat ik ook gewoon foto's er op heb staan die ik niet liever- ik heb een m'n profiel ook niet openbaar staan dus het is gewoon m'n vrienden hoeven dat- kunnen dat en de rest hoeft niet
28 En ik volg zelf wel bekende mensen of eh als ik een leuke tv serie kijk ofzo en ik wil iemand volgen dan doe ik dat wel
29 E: (Hoest) sorry
30 P7: Neem een dropje (lacht)
31 E: Ja daarom heb ik ze er ook neergelegd het gaat al de hele tijd zo
32 (4)

- 33 Volg je ook nieuws toevallig op Instagram?
- 34 P7: Eh nee want voor nieuws kijk ik heel vaak bij de tweede pagina van m'n newsfeed
- 35 Dan hoeft ik niks te volgen alleen dat is dan wel gerelateerd aan je zoekopdrachten dus ik zie niet alles voorbij komen
- 36 E: Maar je ziet het wel voorbij komen ook al volg je het niet?
- 37 P7: Ja en ook bij groot nieuws bijvoorbeeld laatst met de Notre Dame die dan eh eh in de fik stond dan ja zie je wel een verhaal voorbij komen en daar staan dan wel nieuwslinkjes bij en dan klik je door
- 38 E: Ja
- 39 P7: En dan kom je er wel bij uit maar ik volg zelf niet
- 40 E: Wanneer is eigenlijk het moment dat je (hoest) zo'n bericht echt aanklikt?
- 41 P7: Ehm als het me interesseert denk ik wel en: ehm ja ik zit ook niet bijvoorbeeld m'n moeder heeft dan zo'n app voor de krant en dat doe ik allemaal niet zo omdat ik een beetje een positief blij ei ben en in de krant staan best wel vaak dingen die ik niet hoeft te weten per se en ja dat is dan een beetje naïef beetje dom houden maar ja af en toe denk ik nou ik hoeft het niet te weten
- 42 Maar sommige dingen vind ik wel interessant en dan klik ik er wel op
- 43 E: Ja

Thinking-aloud participant 7

E = Emma Kemperman

P7 = Participant 7

Tijd: 10:07

- 1 P7: Ik zie **meerdere foto's** en eerst zie ik een begrafenis van een jong meisje en dan zie ik denk ik een kathedraal die verwoest is (.) met mensen die als het goed is denk ik aan het evalueren zijn wat er allemaal kapot is gegaan en hoe zet het gaan opruimen
- 2 (2)
- 3 Iemand in het publiek heeft een pakje aan maar ik neem aan dat het geen verpleegster is (.) beelden die kapot zijn
- 4 **Even kijken naar de tekst**
- 5 (6)
- 6 Het is wel een **informatieve tekst met dodenaantal** en wat er nou aan de hand is en wat er gaat gebeuren
- 7 Dus je weet wel waar je aan toe bent
- 8 (6)
- 9 **En voor de rest veel reacties met sterkte**
- 10 (2)
- 11 Ook een beetje wat je wil of wil [je
- 12 E: [nee het is echt jij kijkt naar het bericht [en
- 13 P7: [oke
- 14 E: Er is ook niet een tijd die je per se op één bericht moet zitten als jij zoiets hebt van oke ik heb het nu wel gezien na een bericht dan kan je gewoon naar de volgende gaan
- 15 P7: Oke ik kijk gewoon en misschien ga ik nog terug zo meteen
- 16 E: Ja dat is ook goed
- 17 P7: Het **tweede bericht is een filmpje**
- 18 (2)
- 19 **Andere dodenaantallen**
- 20 (13)
- 21 Kijk hierom moet ik dus eigenlijk de krant lezen om dit soort dingen
- 22 Ik heb er wel van gehoord maar ik heb niet al die dingen gezien
- 23 Oja hier geven ze ook informatie over dat het met Pasen- met Pasen was
- 24 (4)

25 Maar minder over de kerk daarbinnen echt meer over wat er buiten allemaal gebeurt
vond ik die gaf zeg maar een beter beeld over wat er eh vernieuwd is wat er echt is
gebeurd

26 (3)

27 E: Als er een filmpje voorbij komt op Instagram laat je dan meestal het geluid uit of zit je
het aan?

28 P7: Uhm ligt er een beetje aan als ik merk dat mensen echt aan het praten zijn en ik wil dat
volgen dan zet ik het meestal aan en anders zet ik het uit bijvoorbeeld hier denk ik ja ik
denk niet dat het nou toevoegende waarde zou hebben als ik het geluid aan zou zetten

29 E: Ja volgens mij moet je alleen daar op klikken of oja ik zie het al

30 P7: Nou bijvoorbeeld als je zo'n filmpje hebt met een meme en je ziet echt dat ze aan het
praten zijn dan zet ik dat wel aan maar zoals nu dan eh (.)

31 Dit is denk ik ervoor weer (.) je merkt wel dat zeg maar- ik denk ook dat het andere
tijdstippen waren waar de nieuwsberichten op gepost werden want dit is meer een voor
van hoe die man eruit zag -RTL- en dit is meer slachtoffers daarna -VTM- en dit is een
totaalbeeld van wat er gebeurd is -NOS-

32 (2)

33 Oja dit is ook inderdaad een totaal bericht en even de feiten achter elkaar -NU.nl-

34 (3)

35 Ja dat vind ik ook opvallend altijd dat Nederland erbij zet hoeveel Nederlandse
slachtoffers er zijn gevallen alsof dat heel belangrijk is

36 (2)

37 E: Bij zo'n post kijk je dan vaak eerst naar het plaatje of eerder naar de tekst?

38 P7: Eerst naar het plaatje altijd tekst moet ik altijd ook gewoon ja dat skip ik meestal wel
39 En dan bij nieuws als ik dan- hier staat tekst en als ik dan er niet eh: alle informatie uit
kan halen dan lees ik de tekst en anders

40 Maar ook bij vrienden en bij bekende mensen dan ja de tekst vind ik meestal niet zo
belangrijk

41 Instagram is meer voor foto's en video's vind ik altijd dan vind ik Facebook is dan meer
voor-

42 (19)

43 Typisch Telegraaf bericht wel

44 (2)

45 Telegraaf heeft naar mijn idee altijd meer interviewen met mensen en dat ze dan weer
met de omstanders gaan praten en niet eh hun algemene nieuws eh nieuwsbericht maken

46 En de laatste

47 (7)

48 E: Waar kijk je nu naar?

49 P7: Ja naar de reacties omdat dit ook ehm (.) hier gaan ze ook een beetje in discussiëren over
of het goed is of niet goed is en waarom het is gebeurd en waarom niet dat zie je wel
vaak op Instagram dat- kan ook over iets heel simpels gaan over een actrice die fillers in
d'r lippen heeft en dat ze dan in reacties allemaal op elkaar gaan reageren en heel
persoonlijk opvatten

50 Maar bij dit soort dingen vind ik het minder bij Instagram omdat iedereen zomaar een
mening erop kan plaatsen terwijl er wel gewoon slachtoffers zijn en eigenlijk is dit niet
echt de plek om daarover te gaan discussiëren denk ik

51 Ook met die hashtags dat vind ik eigenlijk (.) ja als je een nieuwsbericht ervan maakt
dan moet je het ook gewoon informatief houden (.) en hashtags zijn eigenlijk meer voor
de (.) views en niet voor de informatie vind ik

52 Maar ik vond het wel alle zes informatieve berichten die ook gewoon eh goed
weergeven wat er is gebeurd bij de andere vind ik meer een beetje bijvoorbeeld bij deze
twee -NOS en NU.nl- dat je meer een totaalplaatje krijgt en bij andere berichten meer
van één kant (.) dat je het ook echt vanuit de Nederlandse kant bijvoorbeeld bekijkt en
niet vanuit de mensen daar

53 En dat is een beetje wat ik uit de berichten haal

Vragen achteraf participant 7

E = Emma Kemperman

P7 = Participant 7

Tijd: 3:38

- 1 P7: Wat ik net al zei dat de Telegraaf meer interviews gaat houden en de NOS geeft meer eh informatie uit en niet eh interviews en: de beelden die ze laten zien kijk hier hebben ze echt twee plaatjes gepakt
- 2 Ja het past wel bij de situatie maar het is ook wel (.) twee afbeeldingen om het verdriet te laten zien en bij deze afbeelding hebben ze ook dit over wat er echt meer aan de hand is en ook dat je er een beter beeld bij krijgt denk ik
- 3 Als ik zelf op vakantie zou gaan en ik zou meer informatie erover willen weten dan zou ik wel een van deze twee -NOS en NU.nl- gebruiken of als eerst aanklikken (.) omdat ja
- 4 (2)
- 5 Dit vind ik ook wel interessant wat die meneer zegt maar dat is niet (.) misschien niet zo wat ik er dan uithaal wat ik nodig heb
- 6 E: En als je deze berichten zou moeten rangschikken van één tot zes naarmate van betrouwbaarheid hoe zou je dat dan doen en welke zou je waar zetten en waarom?
- 7 P7: Ehm de betrouwbaarheid of informatieve?
- 8 E: Betrouwbaarheid
- 9 P7: Dan zou ik deze op één zetten want het zijn camerabeelden dus ik neem [dat
- 10 E: [die van RTL?
- 11 P7: Ja
- 12 Hierop laten ze eh:: bewakingsbeelden zien (.) en dan staat er informatief onder wat er precies staat op het beeld en dat is gewoon hoe het is geweest en dat is geen interpretatie van die mensen
- 13 Eh::m als tweede (.) wat was dit ook alweer?
- 14 (6)
- 15 Ja dit zijn ook wel beelden van inderdaad hoe het echt is geweest maar ik vind het wel vanuit eh:
- 16 (4)
- 17 Wat is dit?
- 18 Oh dit had ik net nog niet eens gezien joh
- 19 Het zijn wel geloof ik beelden van de omstandigers zelf en niet vanuit hun ja dit is wel vanuit hun
- 20 Maar dit heeft iemand gewoon daar gefilmd en dat hebben ze bij elkaar geplakt
- 21 (3)
- 22 Dit vind ik ook wel betrouwbaar want dit zijn foto's van hoe de situatie was
- 23 (2)
- 24 En dit ook
- 25 (2)
- 26 De enige die ik niet echt betrouwbaar vind is deze omdat het maar twee foto's
- 27 (2)
- 28 Dit vind ik ook niet heel (.) dus deze achteraan (.) zes en dit vijf
- 29 E: Kan je heel even opnoemen welke het is zeg maar?
- 30 P7: BuzzFeedNews op zes
- 31 Telegraaf op vijf
- 32 En dan op vier (.) zou ik zeggen VTM Nieuws
- 33 Op drie eh::m
- 34 (4)
- 35 Ja ik vind hier niet heel veel verschil tussen zitten tussen wat was dit? NU.nl en NOS behalve dat er dan bij een geen tekst staat dus dan is het meer je eigen interpretatie dus dan zou ik die op twee zetten NOS en dan NU.nl op drie en die op één die van RTL Nieuws

Interview vooraf participant 8

E = Emma Kemperman

P8 = Participant 8

Tijd: 2:51

- 1 P8: Vier uur denk ik wel of ja als het niet meer is
2 Ja ik denk ook de kleine beetjejes maken het ook heel erg
3 Dus ook ehm je komt uit school je kijkt even op je telefoon je wordt wakker en je kijkt
even op je telefoon je gaat naar bed je kijkt even op je telefoon dus ik denk dat dat wel
4 Ja (.) dat dat ook ervoor zorgt dat je er heel wat uren op zit
5 E: En welke apps gebruik je het meeste op je mobiel?
6 (1)
7 P8: Ik denk eh Netflix of YouTube (.) gebruik ik het meest en (.) natuurlijk WhatsApp
Snapchat en Instagram
8 E: Ja
9 P8: Maar da- (.) ja daar (.) op een gegeven moment (.) ja ik
10 Ik blijf gewoon up to date maar dan (.) ik kijk gewoon naar de mensen die ik volg maar
ik kan er niet heel lang op zitten ofzo
11 E: Wat voor een mensen volg je?
12 P8: Eh::m bijvoorbeeld ook YouTubers die ik kijk (.) maar bijvoorbeeld ook mijn vrienden
en vriendinnen
13 Ja (.) en::: zie je ook wel eens nieuwsberichten voorbij komen op Instagram?
14 (1)
15 Nou- eh ja (.) maar (.) er staat dan- of mensen zetten het op hun verhaal
16 Ik weet niet of je dan precies weet wat ik bedoel maar dan plaatsen ze een verhaal en dan
kan je daar op klikken
17 Maar dat zijn dan (.) eh dit bevat gevoelige informatie en dan moet je klikken dat je hem
toch wil zien en dan krijg je best wel heftige beelden te zien over bijvoorbeeld ehm dat
er een eh storm is geweest en dat er mensen onder de- onder de eh stenen vandaan
komen ofzo
18 Ja een beetje eng dat er dat mensen dan dood zijn maar dan worden ze opgegraven enzo
19 Ik vind het best wel heftig om dat te zien en eigenlijk wil ik het ook helemaal niet zien
20 Maar ik verwacht dan niet dat er zoiets ergs staat of eh zo'n erg nieuwsbericht komt
21 Ja ik snap ook niet dat mensen dat allemaal op hun verhaal zetten
22 E: Maar je ziet het wel eens voorbij komen?
23 P8: Ja ik zie het best wel regelmatig ja
24 E: Zijn er andere manieren waarop je aan nieuws komt?
25 P8: Nou eigenlijk niet (.) ik volg ook geen eh niet de NOS of iets anders dus eigenlijk (.) niet
26 E: Dat kan (lacht) En stel je komt nieuwsberichten tegen (.) want je zei al soms delen
andere mensen die (.) wanneer zou je op een nieuwsbericht klikken? Wat vind je
interessant om naar te kijken?
27 P8: Ehm
28 (2)
29 Ja ik weet niet
30 Ja inderdaad als ik iets interessant vind of iets wat ik bijvoorbeeld zelf doe of als het een
nieuwsbericht is over turnen bijvoorbeeld (.) ik zit zelf op turnen dan zou ik er denk ik
sneller op klikken maar
31 Ik denk dat het ook een beetje te maken heeft met (.) wat voor onderwerp ze dan
32 (3)
33 Ja (.) waar het dan over gaat
34 (2)
35 Dus bijvoorbeeld dingen die ik leuk vind (.) dan zou ik daar op klikken

Thinking-aloud participant 8

E = Emma Kemperman

P8 = Participant 8

Tijd: 8:39

- 1 E: Je klikt nu op de eerste
2 (2)
- 3 P8: (leest de tekst - het dodenaantal is opgelopen tot 290) Ja dat vind ik wel veel
4 (leest de tekst)
5 (15)
6 Ja ik vind het best wel heftig maar
7 (3)
8 Ook vooral de plaatjes dat (.) zo'n vrouw (.) die ook zeg maar soort van naar dat kind
roept
9 (5)
10 Maar meer denk ik niet aan ofzo
11 Ja dat het helemaal verwoest is valt me ook op
12 (3)
13 Veel beeldjes ook (1) maar meer denk ik nu niet
- 14 E: En je keek eerst naar de tekst?
- 15 P8: Ja ik kijk meestal gewoon (.) niet altijd maar soms kijk ik gewoon snel naar een plaatje
en dan lees ik het en dan weet ik gewoon een beetje waar het over gaat (.) dusja
16 (40)
17 Nou wat ik hierbij dacht is dat ehm dit veel meer (.) dat ik dit veel heftiger vind dan een
foto of een plaatje omdat ehm (.) ja het leeft veel meer en je ziet veel meer de chaos dan
bij een plaatje en ja dat is ook wat ik zag dus echt de chaos
18 Ja ik zag ook een auto (.) met een (.) volgens mij een gewonde die die wilde redden dus
de achterklep was open en allemaal mensen renden over de straten en ja dat vind ik best
wel heftig
19 (3)
20 Oke
21 (1)
22 Maarja soms denk ik niet heel veel dus dan kan ik dat niet vertellen
- 23 E: Ja maar dat is ook precies (.) ik wil gewoon weten wat jij erbij denkt en als dat het is dan
is dat het en dan is het helemaal goed
24 Er zijn geen goede of slechte antwoorden namelijk ik wil gewoon weten wat jij ervan
vindt en waar je naar kijkt (.) en wat je aan het doen bent
25 (7)
- 26 P8: Ja ik denk dat dit degene is die de aanslag heeft gepleegd (.) en hele tas om z'n rug dus
dat vind ik al niet (.) niet heel te vertrouwen
27 (7)
28 Ja ik eh ik dacht als sinds dat er een cirkel omheen staat dacht ik al dat dat degene was
die een aanslag had gepleegd en hij heeft ook zo'n hele rugzak om dus dan denk ik al dat
dat voor een explosie zou kunnen zorgen dus ja (.)
29 Maar meer dacht ik ook niet want er staat ook geen tekst bij ofzo
30 Dus dat is waar ik aan dacht
31 (3)
32 Oke volgende
33 (2)
34 Dit weten we nu
35 (17)
36 Ja ik weet eigenlijk niet zo goed wat ik hierbij denk (.) ik lees het wel maar (.)
- 37 E: Swipe je vaak door de afbeeldingen heen?
- 38 P8: Ja (.) soms valt je dan weer andere dingen op
39 Ik lees het en ik zie het wel voor me

40 **Dat er zo veel mensen zijn omgekomen en gewond zijn geraakt** maar ik denk er niet echt iets bij ofzo

41 Ja wat ik net als zei bij een filmpje heb je veel meer (.) **er zit veel meer leven in dus daar kan je veel meer dingen bij denken en dit is niet meer dan feiten**

42 E: En kijk je nog naar andere dingen toevallig?

43 Ja **bij dit plaatje kijk ik bijvoorbeeld naar dit** of dit meisje met de lange haren maar

44 (3)

45 P8: Ja **ik kijk gewoon (.) naar alles wel denk ik**

46 (2)

47 Niet naar iets opvallends ofzo

48 (46)

49 Ehm mij viel op dat ehm

50 Ook weer chaos

51 En dat ehm ik het best wel zielig vind voor mensen die daar gewoon komen om te bidden dat er dan zo'n gek tussen loopt dat is best wel

52 Die dan voor zoveel gewonden zorgt en zoveel trauma's ook en **ja zoveel doden vind ik best wel heftig**

53 Dus ja dat is wat ik erbij denk

54 Maar ik kan niet tijdens een filmpje zeg maar zeggen wat ik denk want vaak komt dat pas achteraf want meestal als ik kijk dan denk ik nog niet zo veel

55 (7)

56 E: Waar kijk je nu naar?

57 P8: Naar deze vrouw maar **ook naar dit plaatje hier** (.) maar ik weet niet zo goed wat het is

58 En ook naar deze man die heel erg verdrietig is

59 (2)

60 Ja dit is dan informatie die ik net al heb gekregen dus nu sta ik er niet helemaal bij stil omdat ik er net al over na heb gedacht

61 Dus het is een beetje een herhaling van wat er net wet verteld

62 Dusja dat is een beetje wat ik denk ik denk er niet vaak heel veel bij ja

Vragen achteraf participant 8

E = Emma Kemperman

P8 = Participant 8

Tijd: 4:50

1 P8: Nou het gaat over dezelfde informatie naar mijn mening maar het wordt allemaal een beetje op een andere manier uitgelegd dus hier staan heel veel plaatjes maar

2 (3)

3 Ja

4 Vooral de filmpjes

5 Hier gaat het vooral over degene die dit allemaal heeft veroorzaakt en de ander gaat dan over de gewonden en ja dat verschilt dan nog wel van elkaar naar mijn mening

6 En ze laten allemaal wel een beetje een andere kant zien van het (.) wat er is gebeurd

7 E: Als je deze berichten zou moeten rangschikken dus je zet ze van een tot zes

8 Op betrouwbaarheid

9 Dus als je gaat nadenken over welke zou ik nou het meest betrouwbaar vinden welke zou je dan op een zetten welke op twee drie vier vijf zes en waarom

10 P8: En een is dan het betrouwbaarst?

11 E: Ja

12 P8: Oke

13 Ehm

14 (3)

15 Ik vind deze een

16 E: Van de Telegraaf

17 En waarom?

18 P8: Niet per se omdat deze van de Telegraaf is of van iets anders
19 Ik zou vaak naar NOS gaan omdat
20 Ja ik kan niet echt geloven dat zij liegen over dingen maar ehm
21 Omdat dit iemand ehm
22 Hij heeft het niet helemaal meegemaakt want hij was volgens mij net in een kantoor ofzo
(.) nou ik heb niet alles meegekregen maar
23 Hij spreekt uit z'n eigen ervaring en als iemand echt spreekt vanuit z'n eigen ervaring
dan vind ik het veel betrouwbaarder
24 Ik kan me niet voorstellen dat hij hierover zou liegen en je kan het aan iemand zien
natuurlijk dus ehm
25 Daarom zou ik deze op een zetten
26 (7)
27 Even kijken ik ga er nog een keer doorheen
28 E: Ja je mag gewoon aanklikken wat je wilt
29 (3)
30 P8: Ik zou denk ik deze op twee zetten (Nu.nl) omdat ik heel veel mensen zie het zijn geloof
ik soldaten of iets (.) mensen van de politie ofzo
31 En (.) dat geeft mij het gevoel dat het dan ook wel echt is
32 En ehmm
33 (6)
34 Ja ik weet niet ik zit een beetje te twijfelen tussen deze twee
35 Dit is een plaatje van de NOS over een overleden meisje en over dingen die verwoest
zijn (.) ik denk dat ik deze dan op drie zet
36 Omdat je de familie kan zien van het overleden meisje en van wat er allemaal verwoest
is daar kan je niet over liegen dus
37 En dan zou ik deze op vier zetten (VTM)
38 (4)
39 Ik weet eigenlijk ook niet waarom maar het is meer deze komt er dan precies tussen in te
zitten want ik heb al een beetje bedacht welke ik dan op vijf en zes zou zetten
40 (2)
41 En dit is ook geen zender die ik ken dus dan (.) voor mijn gevoel is het dan niet (.) ja
minder (.) ik geloof ze wel allemaal hoor maar (.) voor mij is het dan minder
betrouwbaar
42 Dan zou ik deze op vijf zetten (RTL)
43 Omdat deze beelden erg onscherp zijn en je ziet het niet echt gebeuren (.) je ziet hem
ergens heen lopen je ziet hem naar de kerk lopen maar je ziet het niet daadwerkelijk
gebeuren en dat hoeft natuurlijk ook niet maar (.) zie je dit de kwaliteit is erg slecht enzo
dus daarom zet ik hem op vijf
44 En op zes zet ik dit
45 Omdat dit van die typische plaatjes zijn die vaak wel op Instagram staan met een plaatje
en dan staat erboven over wat er is gebeurd
46 Maar ik heb volgens mij wel fake news (.) ja heb ik dat wel eens gezien en dan staat er
ook zo'n tekstje boven en daar staat ook geen uitleg bij van waar het vandaan komt ofzo
dus daarom vind ik hem het minst betrouwbaar
47 Dus deze zou ik dan op zes zetten

Interview vooraf participant 9

E = Emma Kemperman

P9 = Participant 9

Tijd: 2:17

1 P9: Ik denk uhm ik denk twee tot drie uur
2 E: En welke apps gebruik je?

- 3 Instagram Snapchat WhatsApp en soms ook een spelletje ik weet niet of dat ook belangrijk is
- 4 Je mag er gewoon over vertellen
- 5 Gewoon over voetbalspelletje dat zijn een beetje de
- 6 E: En zit je ook veel op Instagram?
- 7 P9: Nou: eh: het verschilt een beetje soms wel soms niet ik kijk meestal gewoon een beetje wat het nieuws van die dag is en of er nog nieuwe dingen op staan maar het is niet dat ik het per se nodig heb ofzo
- 8 E: Dus je kijkt ook naar nieuws op Instagram?
- 9 P9: Ja (.) zeker ja ik gewoon om het een beetje bij te houden
- 10 E: En volg je bepaalde apps daarvoor of zie je het toevallig voorbij komen?
- 11 P9: Ik zie het gewoon toevallig voorbij komen en soms zie ik dan ook toevallig een verhaal en dan denk ik van oja dit is wel even leuk om te zien maar ja dat zijn vooral dingen die ik opzoek dan
- 12 E: En wat voor een accounts volg je over het algemeen op Instagram?
- 13 Ik volg vooral voetbalaccounts met voetbal filmpjes en soms ook van zulke grappenaccounts weet je wel met memes enzo
- 14 E: Die ken ik inderdaad
- 15 Je zei al soms zie ik dingen voorbij komen qua nieuws eh: zijn er nog andere manieren waarop je aan nieuws komt?
- 16 P9: Ehm:: bedoel je dat ik het opzoek ofzo?
- 17 E: Ja of
- 18 P9: Nee nee nee niet echt ja soms ben ik wel nieuwsgierig maar dan komt dat doordat ik het langs zie komen op Instagram en dan zoek ik dat even op
- 19 Maar het is niet dat ik meteen naar NOS ofzo ga om het op te zoeken
- 20 E: Wat zijn dan voornamelijk die je dan (.) waar je dan op zou klikken?
- 21 Als er bijvoorbeeld bekende voetballers naar andere clubs ofzo gaan en dan ben ik wel benieuwd of het echt is of niet weet je wel of dat het fake is van eh:
- 22 Of dat het een beetje zo ja eh: aandachtsdingen daar druk ik ook niet op
- 23 Maar echt een beetje die dingen van oh echt meen je dit weet je wel zulke dingen

Thinking-aloud participant 9

E = Emma Kemperman

P9 = Participant 9

Tijd: 15:08

- 1 P9: Ik **kijk vooral naar** het meisje die op het bed ligt en haar moeder waarschijnlijk
- 2 Ik denk dat het haar moeder is die daar eh ja een beetje smeekt naar het kind
- 3 **Ik swipe nu naar rechts**
- 4 En daar let ik vooral op de kist en de man en de vrouw die er staan
- 5 (3)
- 6 **Ik swipe nog een keer naar rechts** en daar zie ik een gebouw kapot ik denk dat het een beetje gaat over een bombardement of een aanslag
- 7 (2)
- 8 Ik zou ook (.) ehm volgens mij is het Jezus die daar staat
- 9 (2)
- 10 En politie
- 11 (2)
- 12 En **ik zie ook ja** nog een keer de verwoeste dingen en nog mensen erbij staan
- 13 (4)
- 14 Ik **zie nu een lint** (.) waarschijnlijk om het af te zetten (.) en ja dat was het
- 15 (4)
- 16 **Nu kijk ik eventjes naar de tekst**
- 17 (2)
- 18 Moet ik dit voorlezen?

19 E: Als je het wil lezen kan je het ook hardop lezen
20 P9: (Lees tekst hardop)
21 E: Wat valt je voornamelijk op als je de tekst leest?
22 P9: Ehm **dat het gaat over een aanslag** over een soort van een bombardement aanslag
23 En ehm
24 (3)
25 Ja dit is vooral volgens mij wel een hele trieste (.) triest gebeuren hier
26 (5)
27 Het doet me wel een beetje denken ja wat er nu veel (.) het komt wel vaak terug
volgens mij op het nieuws dat er steeds meer terroristische aanvallen zijn
28 Maar ehm (.) ja (.) verder heb ik er denk ik niet heel veel over te zeggen
29 E: Oke als jij zoiets hebt van ik wil naar het volgende bericht dan
30 P9: Ja (.) moet ik dat erbij zeggen als ik naar rechts swipe ofzo?
31 E: Ja dat is wel fijn als je dat zegt
32 P9: Ik klik nu op het tweede bericht
33 (31)
34 **Ik kijk hem eerst even en daarna zeg ik eventjes wat er-**
35 (20)
36 Ik klik nu op het tweede bericht en eh:
37 E: Je kan het geluid ook uitzetten als je wil hoor (.) moet je gewoon even (.) zo
38 P9: Het valt me op dat er veel politie staan en ook dat er mensen huilen
39 Nou **ik lees nu de tekst op de video** met dat er drie (.) kerken volgens mij (.) ja kerken
die met paasviering
40 Nou veel mensen die met spullen lopen en het gaat dus vooral veel over pasen volgens
mij over dat er (.) waarschijnlijk
41 Dat er mensen tegen pasen waren waarschijnlijk
42 Ehm **hier zie ik een man rijden** met een (.) lijk achter in de auto
43 En ja dat is wel schokkend opzich om te zien
44 (2)
45 **En daaronder staat ook nog** (leest tekst)
46 (3)
47 Ja **ook veel reacties met dat het echt vreselijk is en daar ben ik het ook wel zeker mee**
eens (.) het is echt wel schokkend zulk nieuws
48 (2)
49 Nu ga ik naar het derde bericht
50 (33)
51 Ja ik zie hier een man lopen
52 Er is **een cirkel omheen dus waarschijnlijk moet je er op letten**
53 Ik **zie nog niks echt vreemds** wat hij doet
54 (4)
55 Hij lijkt in ieder geval gewoon best normaal te gaan lopen
56 (4)
57 Hier loopt hij buiten (.) dus je kan nog niet heel erg goed zien ofzo wat hij aan het doen
is
58 En hier loopt hij naar binnen (.) en het laatste zag ik niet echt goed
59 (2)
60 Maar er staat wel bij dat hij verdacht is dus waarschijnlijk (.) (leest tekst)
61 Oh het beeld wordt in een keer afge- afge-
62 Oh dit is de verdachte man
63 (6)
64 Oh oh zo ik snap het het is dat de man binnenkomt en dat de beelden worden gestopt
net toen de bom afging
65 (3)
66 Nu ga ik naar het vierde bericht
67 (6)

68 (Lees tekst op plaatjes)
69 Ik zie een man staan met een geweer dus waarschijnlijk van de bewaking van het leger
ofzo
70 (5)
71 290 mensen zijn omgekomen 500 mensen raakten gewond dat is wel een heel aantal
790 mensen
72 Hier zie ik iemand lopen met een doek over een persoon heen die waarschijnlijk
gewond of dood is
73 (5)
74 Er was ook een Nederlandse vrouw daar die is omgekomen
75 (5)
76 Oh ook dus een slachtoffer Nederlandse vrouw die was 54 jaar
77 (2)
78 E: Waar denk je nu aan?
79 P9: Bij deze?
80 Ik denk aan ja dat er toch gewoon wat buitenlanders (.) dood zijn gegaan dus ja dat
staat ook hier volgens mij staat dat
81 (5)
82 Ja toch wel vreemd dat er ook een Nederlandse vrouw slachtoffer van was dus het heeft
echt te maken met het christendom van uhm pasen dus
83 (7)
84 Tientallen mensen zijn opgepakt de aanslagen zijn nog niet opgeëist
85 Nou dus nog niemand heeft toegegeven of die het heeft gedaan
86 (2)
87 En hier zie ik ook allemaal mensen lopen met geweren dus allemaal bewaking
88 (3)
89 En eronder wordt gezegd (leest tekst)
90 Ik moet nu ook een beetje denken aan volgens mij verschillende eh: sites die allemaal
een beetje hetzelfde allemaal een beetje hetzelfde eh eh zeggen over deze aanslag
91 (2)
92 Ik ga nu naar het eh (.) vijfde bericht
93 (56)
94 Ik zie hier dus nog restanten van het gebouw en er wordt een man geïnterviewd die
ehm die er dus in z'n kantoor zat die er dus bij zat
95 Maar dus nog niet gewond is geraakt of niet om is gekomen
96 Ehm (.) ja dan zit ik toch wel te denken dat deze man heel erg veel geluk heeft gehad
97 (1)
98 En ik vraag me ook af hoe je eigenlijk zo iets kan doen (.) nou überhaupt zo iets is echt
verschrikkelijk alleen op zo'n kerk (.) daar waar gewoon onschuldige mensen naartoe
komen om te bidden
99 Dat is ehm ja echt gewoon verschrikkelijk
100 En hier zie ik ook een man zeggen dat er dus veel glas in z'n kantoor is gekomen en als
hij twee stappen dichterbij was gekomen dat er iets met hem was gebeurd
101 Eronder staat ook (leest tekst)
102 Ja dat is dus dat zegt wel wat over dat deze man dus veel geluk heeft gehad
103 (8)
104 Ik ga nu naar het zesde bericht
105 (7)
106 E: Waar kijk je nu naar?
107 P9: Ik kijk nu naar de tekst erboven en daarna eigenlijk echt meteen naar die vrouw die
daar ligt die waarschijnlijk gewond is geraakt of dood is
108 Ook kijk ik naar de man die aan het huilen is
109 Dus waarschijnlijk is er met hem iets gebeurd of met zijn vrienden
110 Daarboven staat (leest tekst)
111 Dus ja meer dan 200 mensen zijn ge- gestorven in de kerken in Sri Lanka op pasen

112 Ja (.) eigenlijk komen alle berichten op hetzelfde neer en
113 Ja het is allemaal gewoon verschrikkelijk wat er is gebeurd
114 (3)
115 E: Waar kijk je nu naar?
116 P9: Ik kijk nu naar de reacties eronder
117 (8)
118 E: Kijk je daar vaker naar?
119 P9: Ja ik kijk wel eens vaker naar of ja of de reacties eigenlijk wel kunnen die eronder
staan maarja het zijn natuurlijk allemaal meningen die worden gegeven maar ik ben
ook niet de beste in Engels dus ik weet ook niet wat er precies staat
120 Maar ehm
121 Ik zag in ieder geval net in de berichten dat er vooral echt mensen meeleven en ze
steunen of ja via Instagram
122 Maar ehm verder valt me niet heel erg veel op (.) eigenlijk

Vragen achteraf participant 9

E = Emma Kemperman

P9 = Participant 9

Tijd: 6:02

1 P9: Het gaat allemaal over hetzelfde en
2 Ehm nee dus niet echt verschillen opgevallen
3 Ik lees ook meestal niet echt precies wat er staat maar meer een beetje globaal
4 En dan zie je ook een beetje dat het allemaal een beetje neer op hetzelfde komt
5 E: Oke
6 En dan heb ik nog een vraagje voor je en dat is als je de berichten zo ziet (.) zou je ze
dan voor mij van een tot zes kunnen zetten op hoe betrouwbaar je de berichten vindt?
7 Dus dan zeg je bijvoorbeeld deze zet ik op een omdat ik die zo en zo betrouwbaar vind
8 Je mag gewoon uitleggen waarom je die op nummer een zet of nummer twee of
nummer drie
9 P9: Mag het ook als je de site ziet? Dus (.) ik zie
10 E: Ja je mag het zelf helemaal aanklikken en je mag zelf bepalen waarom je iets op een
zet of waarom niet
11 P9: Mag ik het verplaatsen of?
12 E: Het werkt gewoon hetzelfde als normaal Instagram want dit is dezelfde app dus je mag
het gewoon aanklikken wat jij (.) wil
13 P9: Oke dan kijk ik het nog eventjes allemaal na
14 (1:26)
15 Nou ik zou denk ik die van ehm:
16 (5)
17 Ik zou denk ik die van de Telegraaf zeggen maar dat is vooral omdat ik ervaring heb
dat ze vaak dingen die niet ze vaak dingen zeggen die niet kloppen en dat merk je dan
bijvoorbeeld op van die YouTube filmpjes dus ik denk ehm als ik het vergelijk met
andere ik weet niet of dit echt waar is maar dat ik het dan als laatst zou zetten
18 Ehm
19 Als eerst zou ik denk ik zetten ehm
20 (6)
21 Als allereerst zou ik zetten die van RTL Nieuws
22 En dat zou ik doen puur omdat ze 82duizend likes hebben en daarom denk ik dat ze
veel ja ik weet niet echt waarom maar volgens mij hebben ze dan veel volgers en dan
zijn ze dus ook wereldwijd ehm en zijn ze ook wel betrouwbaarder maar ik denk dat
het daar aan ligt
23 Eh daarna zou ik eh
24 (3)
25 Daarna zou ik denk ik op twee zou ik zetten ehm NOS

26 Op drie
 27 E: Waarom zou je op
 28 P9: Ehm op twee NOS omdat ik eigenlijk van mezelf weet dat het heel erg betrouwbaar is
 omdat het gewoon ja elke dag weer terugkomt ja elke dag even het nieuws
 29 Om acht uur heb je het om tien uur heb je het
 30 Ehm dus het komt altijd terug dus daarom zou ik het op twee zetten
 31 Op drie Nu.nl omdat het daar ook omdat ik daar ook vaak op kijk en omdat het ook
 vaak dingen kloppen die daarop worden gezegd
 32 Eh en op eh drie zou ik zeggen eh VTM Nieuws (.) ja ik heb er nog nooit van gehoord
 dus ik denk ook dat ik die daarom wat lager zou zetten maar toch hebben ze wel veel
 likes dus denk ik wel dat het bekend is in Nederland
 33 Ehm en als als vierde
 34 Ik weet niet of ik vierde als had
 35 E: Ja volgens mij had je deze op een (.) twee (.) drie (.) vier
 36 Oja dan was je al bij vier
 37 P9: Deze zou ik volgens mij een of twee zetten dus een twee drie vier vijf zes oja zo zou ik
 het doen
 38 E: En die van (.) die Engelse dus
 39 P9: Die zou ik op een zetten
 40 E: En waarom?
 41 P9: Ik weet het niet maar het is Engels dus waarschijnlijk is het ook wereldwijd en het is
 ehm
 42 Ja het ziet er niet heel onbetrouwbaar uit dus of ja het ziet er wel betrouwbaar uit
 43 (5)
 44 Ook staat er een bron gegeven van wie de foto's heeft gemaakt
 45 Dus ik zou deze op een zetten

Interview vooraf participant 10

E = Emma Kemperman

P10 = Participant 10

Tijd: 2:46

1 P10: Dagelijks ja
 2 E: Hoeveel uur per dag zou je ongeveer kwijt zijn op je mobiel? Als je een schatting zou
 moeten maken?
 3 P10: Ik weet niet gewoon vanaf het moment dat je wakker wordt tot de avond en dan
 4 Tussendoor doe je alles
 5 Ja ik weet niet zo goed hoe lang dat bij elkaar is
 6 Ik denk vijf uur ofzo? Is dat lang?
 7 E: De meeste mensen die ik heb geïnterviewd zitten tussen de drie en vijf uur dus ja dat
 zou best wel kunnen
 8 P10: Ja als je gewoon elke keer even kijkt weet je wel dan ja
 9 E: Ja gaat toch snel ik weet het
 10 Ik krijg ook zelf elke week een update en dat soms denk ik wow dat is wel heel erg
 11 Welke apps gebruik je het meest op je mobiel?
 12 P10: Ja Snapchat Instagram en WhatsApp en ja schooldingen maar alleen als school is
 13 E: Wat voor een mensen volg je meestal op Instagram?
 14 P10: Ja gewoon vrienden en soms iemand bekends die ik dan leuk vind maar dan na een
 maand denk ik dan oke ik volg weer iemand anders
 15 E: Zie je toevallig ook wel eens nieuwsberichten voorbij komen op Instagram?
 16 P10: Ja uh NOS zie ik vaak wel voorbij komen
 17 E: Volg je die ook?
 18 P10: Nee dat zie ik vaak gewoon in zeg maar die home staat dat
 19 Dus dat zie ik maar verder eh ja (.)
 20 Bekende mensen ja verder niet echt

21 E: En ehm (.) heb je andere manieren waarop je nog nieuws tegenkomt?
 22 P10: Ja op tv soms maar niet iets groots of YouTube ofzo
 23 E: En wat voor een nieuwsberichten vind je over het algemeen interessant? Waar zou je dan als je er iets meer over zou willen weten waar zou je dan op klikken?
 24 P10: Uh::m:: ja iets wat dan wel uh:: heel veel (.) heel heftig is geweest ofzo
 25 Zoals laatst was dat meisje in België volgens mij
 26 En dat Anne Faber weet je wel daar zou ik dan wel meer over willen weten
 27 En dingen over oorlog zou ik dan niet zo snel op klikken
 28 En ja over bekende mensen vind ik dan ook niet zo ehm
 29 Ja vind ik nou niet zo heel (.) belangrijk zeg maar als ik dan echt naar het nieuws ga kijken
 30 Ja verder gewoon echt wat groot in het nieuws is dat vind ik wel
 31 Want ik kijk dat niet zo snel

Thinking-aloud participant 10

E = Emma Kemperman

P10 = Participant 10

Tijd: 4:05

1 P10: Nou ik klik op de eerste en dan zie ik ehm een meisje (.) in een mooie jurk
 2 En ik zie verdrietige ouders denk ik (.) een moeder
 3 En het is ook van NOS dus ik denk dat dat eh (.) ja wel bekend nieuws is zeg maar
 4 En ehm ja ik zie wel verdriet ofzo
 5 (3)
 6 En hier is een filmpje van de Telegraaf
 7 Daar zie ik een meneer die is denk ik daar bij geweest
 8 (3)
 9 Dan krijg ik wel altijd een beetje zo'n eh ja (.) gek gevoel ofzo dan denk ik ja die man heeft dat gewoon meegemaakt
 10 (5)
 11 En ehm
 12 Nou hier meestal
 13 E: Sorry wat zei je?
 14 P10: Nou nu klik ik dan (.) dan heb ik het eerste gezien en dan ja klik ik weg
 15 Ehm
 16 (4)
 17 Ik denk dat dit gewoon een korte samenvatting is ofzo
 18 Nouja er zijn dus 290 mensen (.) nou het is dus wel heftig geweest en ehm
 19 Oja en dat er ook iets Nederlands is dat wordt dan ook vaak genoemd dat je dan meer ehm (.) omdat het dan dichterbij komt denk ik
 20 (5)
 21 Moet ik ze allemaal bekijken?
 22 E: Ja
 23 P10: Hier zie ik eh: bewakings
 24 Een man iemand die (.) ik denk dat iemand
 25 (2)
 26 Deze wordt verdacht
 27 Ja ik snap dan niet zo goed dat ze dat er allemaal opzetten maar
 28 (12)
 29 E: Kijk je meestal eerder naar filmpjes of naar plaatjes want je hebt nu een paar filmpjes aangeklikt?
 30 P10: Ehm (.) ja dat ligt echt een beetje aan het moment zeg maar als ik gewoon in mn eentje ben dan klik ik wel gewoon snel op een video maar als ik weet dat iemand naast me zit ofzo dan klik ik eerder op een foto want anders moet ik ook het geluid aanzetten
 31 E: Lees je ook wel eens de tekst erbij of doe je dat eigenlijk niet?

- 32 P10: Uhm: ja meestal bij nieuwsberichten zoals hier (Nu.nl) staat dan hier wel tekst bij (.)
en dit is dan wat uitgebreider dus dan kijk ik meer even snel de hoofdlijnen zeg maar
33 Ik denk dat vooral ook plaatjes en foto's waar je veel verdriet in ziet dat je meer
medeleven enzo (.) krijgt
34 (17)
35 E: Waar kijk je hier nu naar?
36 P10: Naar de tekst of ja de ondertiteling dan (VTM Nieuws)
37 (5)
38 Ja je ziet gewoon dat het heel heftig was en dat het gewoon een hele grote gebeurtenis
geweest is zeg maar

Vragen achteraf participant 10

E = Emma Kemperman

P10 = Participant 10

Tijd: 3:41

- 1 P10: Ik denk bijvoorbeeld dat bij deze man ja dan krijg je die vertelt dat nuchter lijkt
2 Maar ik denk dat 'ie heel veel verdriet heeft
3 Maar dat je bijvoorbeeld als je naar zo'n foto kijkt of zo'n foto dat je dan net iets meer
medeleven krijgt of precies dat gevoel van die vrouw of die moeder weetje wel
4 En ja als je deze foto als je dat dan ziet dan denk ik gelijk van aan oorlog terwijl als ik
dan naar deze foto kijk dan denk ik eerder aan de dood van een meisje ofzo
5 Dus eh ja
6 Dus hier ik denk dat dit denk ik meer aan uh
7 Ja opsporing ofzo van iemand en niet per se aan wat er is gebeurd (.) ja
8 E: Als je deze berichten nou van een tot zes zou moeten zetten op wat je het meest en
minst betrouwbaar vind
9 Dus dan zeg je bijvoorbeeld nou ik vind op een het meest betrouwbaar dit bericht
omdat (.) blablabla
10 P10: Ja ik vind NOS denk ik het meest betrouwbaar omdat ja is gewoon bekende nieuwssite
en dat zie je vaak voorbij komen ook
11 En dan Nu.nl dat is ook gewoon een bekende app en ik denk gewoon dat daar vaak
gewoon alles klopt
12 (3)
13 Ja ik denk gewoon dat je vaak gewoon kijkt naar als iets herkenbaar is want de
Telegraaf is ook heel herkenbaar maar ik denk ook dat dat ook wel
14 (2)
15 Op drie zeg maar (.) is
16 Ja ik ken dit niet echt
17 VTM toch?
18 Ja
19 (3)
20 Ja het gaat allemaal gewoon over Sri Lanka dus ik denk dat als dat gewoon in het
nieuws is dat je dan alles wel (.) dat dat dan vaak wel betrouwbaar is
21 Oja RTL is ook wel betrouwbaar
22 (2)
23 Ja ik denk gewoon de bekendste hoger dan eh ja bijvoorbeeld dit is dan een account
wat ik dan nog nooit heb gezien
24 En NOS ja dat is gewoon iets heel bekends over heel Nederland en dat je daardoor
denk ik dat dat betrouwbaarder is
25 E: En je zei ik ken deze twee niet welke van de twee zou je dan minder betrouwbaar
vinden?
26 P10: Ja dit omdat dit een foto is en filmpje kan je niet zomaar even namaken van ehm de
situatie

- 27 Ja de tekst die erbij staat maar je kan natuurlijk ook gewoon bij een filmpje zien en
zelf interpreteren van wat zie ik daar
- 28 Maar bij een foto kijk misschien heeft deze wel hoort deze helemaal niet bij de
gebeurtenis zeg maar dus ik denk dat die dat dit dan minder betrouwbaar is
- 29 (2)
- 30 Denk ik
- 31 E: Wil je ze nog een keer heel even van 1 tot 6 opnoemen?
- 32 P10: NOS, Nu.nl, RTL Nieuws, Telegraaf, VTM Nieuws, BuzzFeed

Interview vooraf participant 11

E = Emma Kemperman

P11 = Participant 11

Tijd: 2:32

- 1 P11: Nou ik dacht eigenlijk van niet alleen tegenwoordig heb je op iPhone zo de app of een
ding schermtijd
- 2 En ik zag wel dat ik eh: drie uur per dag wel op m'n telefoon zat
- 3 Dus
- 4 E: Ja ik heb hetzelfde
- 5 P11: Ja dat was toch wel een tegenvaller dus toch wel redelijk veel ja
- 6 E: En welke apps gebruik je daarbij het meeste?
- 7 P11: Eh WhatsApp gebruik ik het allermeeeste en Snapchat ook wel veel
- 8 Maarja Snapchat ben je wel snel mee klaar weer
- 9 Eh:: en Insta gebruik ik dan ook wel redelijk veel niet heel veel maar eh
- 10 Toch wel af en toe
- 11 Ehmm ja ik denk zoiets
- 12 En dan gewoon Safari enzo
- 13 E: En waar je gebruik je Instagram het meest voor? Als je er op zit wat doe je dan?
- 14 P11: Dan kijk ik vooral gewoon naar foto's die mensen plaatsen en eh
- 15 Wie allemaal dingen heeft gepost
- 16 E: Wat voor een accounts volg je?
- 17 P11: Eh m'n vrienden (.) en vriendinnen ehh
- 18 En nog wat bekende (.) bekende mensen bekende voetballers
- 19 Ehh
- 20 (1)
- 21 En nog wat andere accounts die leuke dingen posten vind ik
- 22 Maar ik ga niet echt met Instagram naar een doel ga kijken het is meer dat ik gewoon
de app open en dan beetje rondkijken
- 23 E: Je ziet gewoon wat er langs komt en dan
- 24 P11: Ja precies
- 25 E: En als je op Instagram zit zie je dan ook wel eens nieuws voorbij komen?
- 26 P11: Ehm (.) nee eigenlijk niet heel veel (.) nee ik weet wel dat er een eh een account NOS
stories maar die volg ik zelf niet
- 27 E: Nee dus over het algemeen zie je dat niet?
- 28 P11: Nee via Instagram zie ik dat niet nee
- 29 E: Oke (.) ehm kom je verder een nieuws? Lees je wel eens nieuws?
- 30 P11: Ik kijk best wel vaak op de NOS app
- 31 Vind ik wel leuk vaak bij sport ook wel
- 32 Ehm (.) en ik kijk af en toe het journaal (.) acht uur journaal van de NOS
- 33 E: Dus als jij nieuwsberichten zou aanklikken zouden het dan vooral sportdingen zijn?
- 34 P11: Eh ja dat klopt wel ja
- 35 E: Verder nog dingen die je misschien aan zou klikken of wat voor een soort dingen vind
je verder nog interessant? (.) Of niet?

36 P11: Ehm wat ik echt niet interessant vind is van die eh:: van die roddelingen over
bekend- over van die bekende Nederlanders zeg maar al die roddels over wat er
37 gebeurt met zangers enzo dat vind ik allemaal niet zo interessant ehm
Verder denk ik niet echt iets specifiek

Thinking-aloud participant 11

E = Emma Kemperman

P11 = Participant 11

Tijd: 9:42

1 P11: Ik lees de tekst (.) ik kijk eerst even naar de foto en dan lees ik de tekst eh (.) ja (lacht)
2 (3)
3 E: Als je de [tekst leest mag je dat ook hardop doen is misschien fijn voor jezelf
4 P11: [En dan ga ik weer verder
5 Oke oke
6 E: Alles wat er normaal gesproken in je hoofd gebeurt
7 P11: Ik had wel echt gelijk gezien dat het van Nu.nl was bijvoorbeeld ik weet niet of dat
interessant is
8 Ik zie hier een kerk en mensen met wapens ervoor
9 Eh (.) en onder de slachtoffers is zeker één Nederlandse 54-jarige vrouw (.) ah dat is
niet zo fraai
10 (2)
11 Oke
12 (3)
13 Hier zie ik veel politie of militairen whatever
14 Uh tientallen mensen zijn opgepakt de aanslagen zijn nog niet opgeëist
15 Oke en dan ben ik bij het einde dus dan ga ik weer terugscrollen door de foto's
16 En ik lees ook vaak nog even reacties
17 (10)
18 Mensen doen echt zulke belachelijke dingen
19 (6)
20 E: Wat denk je dan als je de reacties ziet?
21 P11: Nouja je ziet altijd wel van die mensen die gelijk zeggen van ah moslims moeten
allemaal dood enzo (.) volgens mij valt het nu nog wel mee maar
22 (7)
23 Ja vreselijk sterkte dat is dan wel weer lief
24 Alweer Islam (.) ja
25 (2)
26 Oke
27 Nou dan ga ik verder
28 (5)
29 More than 200 people were killed in a series of explosions in Sri Lankan churches and
hotels on Easter
30 (2)
31 En dan zie ik een man die flink moeten huilen
32 En een vrouw die geraakt is (.) het ziet er (.) niet zo best uit
33 (2)
34 (Leest tekst)
35 Ja nu heb ik het helemaal gelezen
36 (5)
37 (Leest reacties) this whole fucking planet is fucked the fuck up (.) oke
38 (3)
39 Kijk je hebt altijd van die mensen die dan zeggen van terrorist was muslim no surprise
there
40 Dan denk ik zo van nah (.) dat kan je echt niet zeggen (.) maarja

41 (7)
42 Gelukkig ook heel veel mensen die medeleven tonen
43 (6)
44 Nu heb ik het stukje ook even gelezen
45 Oke dan ga ik weer verder
46 E: Als je trouwens het geluid aan wil zetten dan kan je dat doen
47 (19)
48 P11: Dat is diezelfde kerk als net
49 (37)
50 (Leest tekst) Oh dat is de pastoor (.) oke
51 Ja ik vind het altijd wel chill als er een filmpje is dat je gewoon lekker kan kijken (.)
ehm
52 E: Klik je eerder op filmpjes dan op
53 P11: Ja ik zat na te denken ehm ligt er heel erg aan waar ik ben want als ik zeg maar op m'n
eh data zit dan vermijd ik dat juist omdat ik niet te veel data wil gebruiken
54 Maar als ik zeg maar gewoon vrije keuze heb dan zou ik eerder een filmpje kijken ja
55 (43)
56 Nu heb ik het filmpje bekeken oh nee hij gaat nog verder
57 (10)
58 Dan ga ik nu het tekstje eronder lezen
59 (5)
60 Er staat een typfout is dodetal
61 (3)
62 E: Scherp
63 (4)
64 P11: Oke tekstje gelezen
65 (24)
66 Oke dan ga ik naar de volgende
67 (4)
68 Ik zie hier (.) iemand die overleden is en (.) familie die (.) erbij staat
69 (4)
70 En nog een keer iemand of twee mensen die overleden zijn
71 En de kerk
72 Of een van de kerken die is getroffen
73 (4)
74 En nog meer foto's van de aanslag
75 (4)
76 (Leest tekst) Het is een lang tekstje ik ga hem niet helemaal voorlezen maar wel lezen
77 (15)
78 Oke nou heb ik het tekstje helemaal gelezen
79 (3)
80 E: Lees je de tekst ook altijd helemaal?
81 P11: Ehm (.) ik denk het wel ja
82 (6)
83 Ik ben nu een filmpje aan het bekijken
84 (19)
85 Nou dat was een filmpje van eh een van de terroristen
86 (3)
87 Gek filmpje (.) en ja ook gek om te zien
88 (6)
89 En dan heb ik het tekstje eronder gelezen
90 (3)
91 En dan ehm (.) ben ik wel klaar eigenlijk

Vragen achteraf participant 11

E = Emma Kemperman

P11 = Participant 11

Tijd: 4:31

- 1 P11: Ehm (.) oke ehm
2 Wat me opviel is dat bij veel berichtgeving wel eh een verhaal van eh persoonlijke
verhalen eruit werden gekozen
3 Dus dat je vaak zag van dit is een 13-jarig iemand die is omgekomen en dit is de oma
of zoiets zo'n verhaal over mensen die het hebben meegemaakt
4 Ehm (.) veel foto's van de: van de plekken van de aanslag
5 (6)
6 E: Zou je eerder kijken als het persoonlijke verhalen zijn?
7 P11: Eh ik denk het toch wel ja
8 Het verhaal van iemand is toch wel eh aangrijpend zeg maar (.) je kan je wel inleven
9 (1)
10 Het is ook wel veel beeld en weinig tekst
11 Maar dat is hoe Instagram gewoon werkt natuurlijk
12 (3)
13 E: Verder nog dingen die je (.) die je te binnen schieten
14 P11: Eh dat het allemaal wel korte filmpjes waren misschien
15 Eh (.) ehm en allemaal een paar een stuk of vier vijf foto's
16 Ehm wat viel me verder op
17 Ik denk dat ik eerder op zoiets zou klikken trouwens (.) dat als er zo'n klein tekstje bij
staat bij de foto
18 Ehm ja dat vind ik er ook wat meer uitzien als echt zo'n nieuwsbericht dat vind ik ook
professioneler eruit zien ofzo
19 Zo'n filmpje dat kan van alles zijn
20 Misschien zoiets
21 Verder denk ik het niet echt wat me opviel
22 (3)
23 E: Ja als dat het was dan-
24 P11: Ja dat denk ik wel ja
25 E: Als je de berichten zou moeten rangschikken van één tot zes op betrouwbaarheid (.)
hoe zou je dat dan doen? En dan mag je gewoon de berichten aanklikken en er even
naar kijken
26 P11: Oke ehm nou ik vind dit is de wel goed uitzien
27 Ja dat is Nu.nl
28 Die vind ik er wel mooi uitzien dus die zou ik dan (.) die vind ik er dan wel
geloofwaardig uitzien professioneel uitzien
29 (4)
30 En dan vind ik eh: de de nieuwsberichten die een foto hebben die vind ik er ook wel
iets geloofwaardiger uitzien dan eh die met een filmpje
31 Dus ik zou dan zeggen die van Nu.nl op één dan een Nederlandse NOS op twee en dan
de Engelse op drie
32 Hoewel Engelse dan eh die nieuwssites kan ik vaak niet dus dan vind ik het vaak toch
net iets minder geloofwaardig maar hier vind ik het er op zich wel goed uitzien
33 Het is wel een foto met nieuws dus dat vind ik dan wel nummer drie
34 Ehm (.) en dan heb je drie filmpjes
35 (3)
36 En dan zou ik als eerste deze afgaan
37 Van RTL
38 Want daar staat ook een tekst bij bewakingsbeelden terrorist sri lanka
39 Dus dat ziet er dan ook wel als een nieuwssite uit zeg maar
40 Eh

41 (2)
42 En verder (.) die andere twee dan vijf en zes eh (.) zou ik eh
43 Deze zeggen Telegraaf op vijf en (.) VTM Nieuws op zes maar dat is niet een heel
44 Geen keuze heel erg op iets gebaseerd dat is meer een beetje (.) gokken
45 E: Er is niet een dingetje wat je dan zegt dat is toch-?
46 P11: Tussen die twee (.) nee
47 (2)
48 Misschien omdat er hier een man op straat is dat ik daar wat sneller op zou klikken
omdat het dan het verhaal van één man is